

3 Ocak 1986
3. Januar 1986
Nummer: 73

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Hamburg'da bir işçimiz dövülerek öldürüldü, Zürich'te çok sayıda yaralı var

Neonazilerin terörüne daha ne kadar göz yumulacak ?

22 aralık günü Hamburg'da derikafalı (Skinheads) neonazi terör çetesi tarafından komaya sokulan işçimiz Ramazan Avcı, Almanların en kutsal bayramı olan Noel günü kaldırıldığı hastanede öldü. Ramazan Avcı'nın ölümü Hamburg'da demokrasiden ve insanlıktan yana olan herkesi derin bir üzüntü ve öfkeye boğdu. Hamburg Belediye Başkanı Klaus von Dohnany olaydan duyduğu üzüntü dile getirmekle yetindi. SPD'li Federal Meclis İşçileri Komisyonu Başkanı Axel Wernitz ise İşçileri Bakanı Zimmermann'a yönelik yaptığı çağrıda, bu son olaydan sonra neonazi tehlikenin gözardı edilmemesini istedi. Gerçekten de neonazi teröristler hükümet çevrelerinin, polis himayesinde ve sağcı politikacıların doğrudan desteğiyle saldırılarını Avrupa çapında yoğunlaştırıyorlar. Bir ay önce Wuppertal'de barış hareketinin yayın masasına saldıran derikafalıların elinden E.T. adlı Türk genci güçlükle kurtularak, mutlak bir ölümden döndü. 21 aralık günü Zürich Sığınma Komitesi'nin bir toplantısına saldıran neonaziler yine bir Türkiyeliyi dört yerinden bıçaklayarak hastanelik ettiler. Bu olayda dört kişi daha yaralandı. VVN-Antifaşistler Birliği ve birçok demokratik kuruluş yerli-yabancı kamuoyunu artan faşist saldırılara karşı uyanık olmaya çağırıldılar ve terör yuvalarının dağıtılmasını, saldırganlardan hesap sorulmasını istediler. Hamburg'da 11 ocak günü yığınsal bir gösteri düzenlenecek.

● Yazısı Sayfa 5'de

Barış Yılı'na girerken iki tavır

- Sovyetler atom denemelerinin yasaklanması için bir öneri daha yaptı: Yerinde kontrole hazırız
- Reagan hükümeti yeniden hidrojen bombası patlattı

Sovyetler Birliği, Hiroşima'ya ABD tarafından atom bombası atılmasının 40. yıldönümünde yaptığı atom denemelerinin yasaklanma-

leme imkanı olmadığını öne sürerek reddetmesi üzerine SSCB, Amerikalı uzmanların bizzat Sovyetler Birliği'ne gelerek bu denetlemeyi ya-

çürütülmüş oldu. Bilindiği gibi Sovyetler Birliği'nin bu tarihsel girişimi Sosyalist Etker-nasyona'l'den Papa ya: Güney Pasifik ülkelerinden,

kümet başkanlarından, sayısız bloksuz ülkelere kadar destekleniyor. ABD yönetimi ise bu barış çağrısına Noel tatili sırasında Newada'da yeni bir Hidrojen bombası patlatarak yanıt verdi. Amerikan hükümeti sözcüleri atom denemelerinin durdurulması için yaygınlaşan kampanya karşısında Reagan'ın zor du-

Tüm okur ve dostlarımızın yeni yılını yürekten kutlarız

1986 Barış Yılı'nı özlem ve açılarımızla; umutlu, kararlı, güzel günlere inançlı karşılıyoruz.

1986 yılı, barışçıları zindandan kurtardığımız yıl olsun

Görevlerini yaptıkları için yargılanıyorlar

Doktorlarımız idama karşı

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyelerinin, idam cezalarının kaldırılması için, başta Cumhurbaşkanı Kenan

Evren olmak üzere TBMM Başkanı Necmettin Karaduman, Başbakan Turgut Özal'a başvuruları üzerine, hakla

rında biri ceza davası olmak üzere iki dava açıldı.

Açılan davada tabipler görevleri dışına çıkmakla suçlanıyorlar.

● Yazısı Sayfa 3'de

Barış Yılı'na girerken...

YENİ yıla başlarken geleceğe iyimserlikle bakıyoruz. Yurdumuz olsun, tüm dünya olsun, zorlu günler yaşıyor. Bunu unutmuyoruz. Fakat elele veren emekçi insanların yenilmez gücünü biliyoruz.

BU yıl Uluslararası Barış Yılı. Fakat daha 1985 yılında Amerikan emperyalizminin askersel üstünlük sağlayıp bütün dünyaya hükmetme çabalarının "boşa gideceği" belli oldu. Barış hareketi o kadar etkili ki, Reagan bile saldırganlığı gizlemek, Cenevre'de barıştan yana sözler etmek zorunda kaldı. Atom denemelerinin durdurulması, artık yeni cins atom silahlarının üretilmemesi isteği bütün dünyada yankılanıyor.

UFACIK Nikaragua'nın kahraman halkı Amerikan emperyalizminin gözünü içine baka baka ulusal bağımsızlığını savunuyor.

TÜRKİYE'DE ise geçtiğimiz yıl Evren ve Özal için yıpranma ve aşınma yılı oldu. Geri dönüp bakarak **"bu sorunu çözemedik"** diyebilecekleri tek bir konu yoktur. Onlar için artık ayakta kalabilmek bile başlı başına bir başarı haline geldi.

KENDİSİNDE hesap sorulamayacağına anayasaya özel madde olarak koydurtan Evren şimdi **"utanmasalar bizi suçlu ilan edecekler"** diyor. Utanmazlık asıl bu sözleri söyleyende. Sanki bu ülkenin yürekli aydınları onu çoktan suçlu ilan etmedi. Aziz Nesin'in, Erbil Tuşalp'ın sıkıyönetim mahkemesindeki savunmalarına neden yayın yasağı koyduklarını ne çabuk unuttular!

GİTTİKÇE yılanın Evren halka şirin gözükme için gözü-
kü kulagina bağışladığını, içki kumar sigara gibi kötü alış-
kanlıklara tövbe ettiğini ilan ediyor. Boşuna uğraşıyor. Evren tepeden tırnağa bütün organlarını bağışlasa da, eski zaman dervişleri misalî dünyadan büsbütün el etek çekse de Türkiye'de demokrasi'nin katledilişinin, yüzün üstün-
de yurttaşın öldürüldüğü işkencelerin, memleketin Ame-
rikan emperyalizmine peşkes

Türkiye Postası

devamı 2. sayfada

nasyonald'ön Papa'ya; için yaygınlaşan kampanya Güney Pasifik ülkelerinden, karşısında Reagan'ın zor du- ABD senatörlerine; batılı hü- rumda kaldığını belirtiyorlar.

Ailenin birliği yolunda bir başarı

Münih Aile Birliğini Korumaya Girişimi'nin düzenlediği oruç eylemi sonunda ilk başarı elde edildi. 20 kasım günü başlayan ve üç gün süren bu oruç eylemi sırasında topluca yabancılar dairesine giden

gençler Sinan LÖK'ün Türkiye'ye geri gönderilmek istenen eşi Yasemin için dayatmaları sonucu üç ay daha oturma izni aldılar. Gençler eylemlerini ileride de sürdürmeye kararlılar.

● Yazısı Sayfa 5'de

İşçilerin direnişi Kohl hükümetini şaşırttı

● Yazısı Sayfa 6'da

Dava İstanbul Askeri Mahkemesi'nde yeniden görülecek. Barış II. davasının da, bu dava ile birleşmesi sözkonusu.

● Yazısı Sayfa 4'de

TİP davasında 43 mahkumiyet

Askeri Yargıtay Daireler Kurulu 67 sanıklı Türkiye İşçi Partisi davasında 43 mahkumiyet kararını onayladı.

12 Eylül öncesindeki yasal faaliyetlerinden dolayı yargılanan ilericilerden 4'ü 12'şer yıl 39'u 5'er yıl olmak üzere, 43'ü hakkında ceza kesinleşti.

Haklarındaki 5 yıllık mahkumiyet kararı bozulan 16 sanık İstanbul Askeri Mahkemesi'nde yargılanacaklar.

● Yazısı Sayfa 3'de

**5 Ocak 1980'de
Batı Berlin'de
faşistler
tarafından
öldürülen
Celâlettin
Kesim'i
saygı ve
sevgiyle
anıyoruz**

Barış Yılı'nı girerken...

Başarılı 1. sayfa

çelikleşimin baş sorumlusu olduğunu halka unutturamaz **DİKTATÖRLÜK** zayıflıyor, dayanaklarını birer birer kaybediyor. Evren'in tehditlerine artık kimse kulak asmayor. Muhalefet güçleri ise 1985 boyunca derinleşip toparlandılar, aktifleştirdiler. Bu mecliste, bu cumhurbaşkanıyla, bu anayasayla demokrasinin bağdaşmayacağı fikri yaygınlaştı. Rejimin muhalefet güçlerini birbirine düşürme çabaları sonuçsuz kaldı.

SARÇANACE meydanında bütün baskılara rağmen onbinlerce yurttaş katıldığı miting, başariyle ulaşan ilk grevler, Ruhi Su'nun faşizme karşı bir gösteriye dönüşen cenaze merasimi, Türk-İş genel kurulunda yükselen genel grev ve yığınsal direniş çağrıları, işkencelere karşı, genel af için yürüyen kampanyalar, DISK'ın yeniden açılması, Baş Derneği yöneticilerinin serbest bırakılmaları için yaygınlaşarak süren dayanışma hareketleri... Bunlar 1985 yılında demokrasi güçlerinin daha aktifleştigi gösteriyor.

TURGUT Özal yıl sonunda "yurt dışındaki işçilerin üzerine tırtılıyor. Gurbetçi sahipsiz değil" dedi. Eğer sahip çıkmak buyusa, bir de sahip çıkmama ne olacaktı, merak etmemek elde değil. Geçlerden 15 bin mark bedel parası alan, pasaport harcını hiçbir devletin yapmadığı biçimde 102 marka çıkartan, Federal Almanya'nın Türkiye işçilerden aldığı vergiyi bir cırpıda yüz küsur milyon mark artırımına en küçük bir tepki bile göstermeyen bu başbakanın sözlerinin kaç paralık değeri kaldı ki?

1985'TE yurtdışındaki işçi ve gençlerimizin demokrasi mücadelesinde, ekonomik hakların savunulmasında taşıdıkları potansiyeller daha belirginleşti. Pasaport harçlarına, bedel soygununa, yabancı düşmanlığına, Batı Avrupa hükümetlerinin eşitlik ilkesini çiğneyen uygulamalarına karşı mücadeleyi daha yaygın, daha güçlü bir hale getirmek görevi önümüzde duruyor. Geçen yılın deneyimleri bize yol gösterici olacaktır.

1986 BARIŞ YILI'NI yurt içinde ve dışında tezgahta, okulda, tarlada, zindanda geçecek güzel günlere inançını kaybetmeden barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve insanlık yaşanacak bir toplum için yılmadan çalışan tüm insanları selamlayarak karşılıyoruz.

Türkiye Postası

ERMIS VERLAG

1- Devrim ve Demokrasi. (4,80 DM) 2- TKP 65. Yılı Kuruluş Yıldönümü Toplantısı. (5,40 DM) 3- Parti Millitani B. Kitabı. (3,80 DM) 4- Yıl ve Amac. 10. (5,00 DM) 5- Yenicap. 10. (3,00 DM) 6- Nezm Hikmet Tüm Eserleri (13,45.

Üç seneden beri çalıştığım işyerinde sendika yoktu. Patronun yanında sendikadan bahsetmek yasaktı. İşçi arkadaşlarım sendikadan bahsediyorlarm. Hepsini

ABONE VE SATIŞ KAMPANYASI

Yeni yılda daha geniş dağıtılan, okunan bir Türkiye Postası

Yeni bir yıla giriyoruz. Böylece 1986 yılının mart ayında Türkiye Postası yayın yaşamında 3. yıl geride bırakacak.

Simdi yeni yılda önümüzde duran görevlerden birisi de gazetemizi daha yaygın tanıtmak, dağıtmak ve satışını artırarak daha güçlü bir Türkiye Postası yaratmaktır. Bu anlamda 1986 yılının ilk sayısı ile gazetemiz yıl boyunca sürdürülecek abone ve satış kampanyasını başlatmış oluyor. Bundan böyle bu köşede temsilcilerimizle, okurlarımızla ve dostlarımızla **bunu gerçekleştirmenin yollarını tartışacağız.** Bu köşe öneriler getirecek, deneyimlerini aktaracak tüm temsilci, okur ve dostlarımızı da açtık. Geçmişte gazetemizin dağıtım ve satışındaki özveri ve başarılı çalışmaların ve kampanyay-

la daha da artacak bu anlamdaki çalışmaların örneklerini tüm okurlarımıza bu köşe aracılığıyla ileticeğiz.

Bu sayıda kısaca ele alacağımız, ancak bundan sonra geniş ve çok yönlü tartışacağımız konulardan birisi abone sayısını artırmaktır. Bir gazete için abone ne demektir? Tüm yayın dünyasında da bilindiği gibi, bir gazetenin, bir yayının ana kaynaklarından biri onu mali açıdan ayakta tutan belli başlı unsurlardan biridir aboneler. Türkiye Postası için de bu kampanyada çalışmalarımızın odak noktalarından birini oluşturuyor abone kazandırma.

Bugüne dek temsilcilerimiz, okurlarımız tarafından gazetemizin okurlarına kazandırılan eski abone-

lerin devamını sağlamak başlı başına bir iştir. Elbette bu görev en başta gazetemizin dağıtım ve abone servisine aittir. Dağıtım ve abone servisimiz tarafından tüm abonelerin bittiş sayısı takip edilmekte ve önceden abonenin kendisine bildirilmektedir. Ancak burada işin büyüğü temsilcilerimizle, okurlarımızla aslında bizzat abonelerin kendisine düşmektedir. Abonelerin, aboneyi gazetemize kazandırma temsilcilik ya da okurumuzun bizzat bunu kendisinin jâkibi etmesi, abonenin yenilenmesini sağlama önemli bir katkıdır.

Gazetemizi-temsilciliklerden, yayınlarından alan okurlarımız ise gazetemize abone olurlarsa, hem her sayı doğrudan kendi ellerine ulaşır, hem de bu kampanyada işin bir

ucundan (önce kendilerinden başlayarak) tutarak Türkiye Postası'na katkıda bulunmuş olurlar.

Buraya kadar saydıklarımız sadece varolan abone ve okur sayımızın devamını ve kalıcılığını sağlamaya ilişkin. Oysa yeni yılda bu kampanya ile hedefimiz, yeni yeni aboneler, okurlar bulmak, Türkiye demokrasi güçlerinin hakkı savaşımındaki destekçisi Türkiye Postası'nı en geniş kitlelere ulaştırmaktır.

Haydi Türkiye Postası'nın temsilcileri, okurlar, dostları, bu onurlu ve sorumlu işe, gazete çalışanları ile hep birlikte elele, görev başına!

Gelecek sayıda buluşmak üzere...
Dostça selamlarımızla.

TÜRKİYE POSTASI

OKUYUCU POSTASI

11 aralık günlü Tercüman gazetesine değinmek istiyorum. Bu gazetenin üç yıl önce günde hemen hemen aynı cümleleri kullanarak Türkiye'li ilerici, demokrat ve aydınlarla küfür dolu yazılar yazıyorlar.

Beklen **A. Kabaklı** ne diyor: Aydın gecinen okuyucular ve dolaylı olarak diktatör gönüllüleri. Kimsenin hür olması veya hak-sızlığı uğraması onların umurunda değildir.

E. Göze'nden geri kalmamış: Solcu aydın hiçbir zaman kendi ideolojilerinin başkasına hürriyet istememiştir. Bundan sonra da istemeyecektir.

R. Tamer'tünden ileri giderek

Demokrasi havarileri

solun demokrasi bayrağını kapırdığı belirtilir: Demokrasi mücadelesinde, demokrasi imtihanında solu hiç görmedik diyor. Bu alıntılar çoğaltmak mümkün. Dilerseniz bu yazılara ulusal onurumuz, barış, demokrasi ve özgürlüğü yitirilen savunan, kimseleri bu nedenlerden dolayı ağır hapis cezalarına çarptırılan aydınlarımızın ağzından cevap verelim:

"Demokrasiyi kendi öz değer ve kurumlarına yabancılaştırmak, biçimsel olarak koruyup içerikliğini boşaltmak onu yıkamak kadar tehlikelidir. Bu nedenlerle tarihsel birliğinde dayalı devlet yapımızı ayakta tutan kurum, kavram ve ilkelere korunmasını ve demokratik ortam içinde güçlenmesini savunmaktayız."

"Yaşam hakkı ve insanca yaşama, özgürlük ve toplumsal

"...temiz inançlı dindarların vicdan özgürlüğüne baskı yapılmasına da giddetle karşıyız. Onların vicdan özgürlüğünü her savunduk, savunuyoruz. Somut olarak 163. maddenin 141 ve 142. maddeler gibi iptalini istiyoruz..." diyor.

Simdi bu üç silahşöre söylemek istiyorum. Ya siz artık ülke ve dünyadaki gelişmeleri göremeyecek kadar körsünüz, ya da sizi bunları yazmaya iten güçler var. Ashında ikisi de doğru. Onları okuduğum sadece, Y. Feyzioğlu arkadaşımızın gazetemizde açıkladığı gibi yalnızca işçilerin alın teriyle kazandığı dövizleri görüyor.

Çetin Sözer/Stuttgart

Evren-Özal'ın gençliğe hediyesi

Dünya Gençlik Yılı'nda Türkiye gençleri çoplikte gençlik yılı kutladılar. Ban-

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SECMELER

Şafak

Kızım seni seviyor, seni bekliyorum.	Geleceksin kızım biliyorum. Geleceksiniz duyduğum Nerde mi dinle
Karlı dağların aşpı gelmeni, Karanlık tünellerden geçmeni	geçerlerde
Bekliyorum ve de istiyorum gelmeni	Sosyalist ülkelerin birinde Tüm dünya çocukları biraraya gelmişler
Ağzı dolusu gülmeni.	Birlik olup da Haykırışlar hep birlikte adımız barış diye.
Bir de görmeni	Radio söyledi: Adı barış olanlar çokmuştur -Çokmuştur da çok da çocukmuştur-
Özellikle de seni	çok da çocukmuştur-
mutlu eden günleri	değil, demeyin, dinleyin.
Mutlulukları herkesin eden günleri bekliyorum.	Duyun ne demişler: "Büyüklik yaşta değil Oyle olsaydı Reagan da büyük olurdu"
Bekliyorum geleceksin	Siz bakmayın çocuk olduğumuza
Gelecek göreceksin	Biz geleceğiz
Herkesi mutlu eden Mutlulukları herkesin eden	Sürgünde ki babam,

Yedigörmüş (3,50 DM) 8-
Tüm Tören Eserleri (13,45 \$,
67,80), (8,00 DM) 7- Bir An
İstediğin Anların, (9,80 DM) 8-
Herşey Bars İçin, Haluk
Eskil için, (8,00 DM) 9-
TKP Savaş Tarihinden Sayfalar
Her, (7,80 DM) 10- Nazım Hikmet
Fotoğraf Albümü, (8,00 DM)
11- Temel Eğitim Dersleri,
(15, DM) 12- Plenum Raporları,
(4,00 DM) 13- Sol Birlik Belgeleri-Dört Dört, (4,00 DM)
14- TKP Kürtçe Program, (3,00 DM) 15- TKP Türkçe Program,
(5,00 DM) 16- Mustafa Suphi 100. Yılı Tezleri,
(8,00 DM) 17- TKP'nin 5. Kongresine Sunulan Çalışma Raporu,
(8,00 DM) 18- İşçi Sınıfının Tarihsel Misyonu, (3,00 DM)
19- TKP Halkımızın Umududur, (6,80 DM) 20- Leninlik Parti Örgütleri, (8,00 DM) 21- Atılım, 15 günlük gazete, (1,00 DM)

NOT: 100-DM'li aşan isteklerde yüzde 25 indirim yapılır. Ödemeli olarak istenmemesi rica edilir. İstenen yayınların tutan banka hesabımıza yatırılacak tutarın bir kopyası bize ulaştırıldığı an kitaplar adresinize postalanır.
İsteme: Ermis Verlag, Postfach 10 10 16, 43050 Essen 1.
Ödeme: Ermis Verlag, Sparkasse Essen, BLZ 360 501 05
Konto Nr: 712 703.

Türkiye Postası

Adı-Soyadı:

Adresi:

Ülkesi:

Abone Ücreti: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-0140490, BLZ 350 500 00, Sparkasse Duisburg-Kaisersberg hesabına yatırılır ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1 adresine postalayınız.

Abone bedeli

	F.Alm	Belçika	Danim	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsvç
6 aylık	30 DM	600 BF	120 Kms	85 FF	8,40 £	35 G	95 Kms
1 yıllık	60 DM	1200 BF	240 Kms	170 FF	16,80 £	70 G	190 Kms

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V., Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylemezoğlu Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel.: (0203) 340397 Herstellung: InMedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Plambeck & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Xantenstr. 7 Basla Hava: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-0140490, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Kuyuları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM/1 yıl (24 sayı) 60 DM. Temsilciler: Fransa-Paris Tel: 1-2582690 İsviçre-Basel Tel: 061-2211591 Hollanda-Den Haag Tel: 070-8901336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhag Tel: 01-707506 İsvç-Stockholm Tel: 08-367576 Batı Berlin Tel: 030-62246092.

İşyeri komitesindeki dört arkadaşımız birlikte patronla yığı toplantılar yapıyoruz. Her birimiz bir ülkeden. Patron bize de gözle bakıyor. Ama bizler kardeşiz. İşçi sınıfının çıkarlarını ortaklar. Fransız arkadaşın dediği gibi işçi temsilciliği yapmak ne güzel.

Ali Rıza/Strasbourg Kutlu 65. yıl konuşmasında

Yarınlardan umutluyuz

Masamın başında ne yazacağımı düşünürken postacı bir mektup getirdi. Mektubu şöyle bir okudum ki tam aradığımı mektup. Derhal size postalayorum. Mektup hakkında yorum yapmak bana düşmüyor. Yalnız bir konuyu belirtmeden geçemeyeceğim.

12 Eylül'den sonra önce işe giderken her sabah **Politika** gazetesini alırdık. Okurdum. Alırdık. Alışmıştık **Politika** gazetesine. Artık ailenin bir parçası olmuştu. Büyük kızım özellikle karikatürleriyle yakından ilgilenirdi.

Birgün işe giderken baktım **Politika** yok. Akşam doğru eve gittim. Bahçe kasasında kızımla karşılaştım. Ağlayarak boynuma sarıldı. "**Baba Politika gazetesini kapattılar**" dedi. Radyodan dinlemiş haberi.

Dostlar o minnacık çocuk bugün lise birinci sınıfa gidiyor. Bu mektup da o minnacık yayınrının. Onu sizlere armağan ediyoruz. Dost düşman herkes görsün **Politika** gazetesinin, Türkiye Postaları'nın kökleri nerededir imiş.

Bugün artık 14 yaşındaki çocuklar sorunlarının bilincinde. Elbette yarınları umutluyuz.

İsvç'ten bir okurumuz

"...Nasılın baba iyi misin? Domuz eti yiyebiliyor musun? Burada çoğu insan, değil domuz eti, ölü serçeyi bile yiyemiyor. Ama emin ol Turgut Özal bizim etimizi yiyor. Yakında düzleceğiz sabredin diyorsun. Ama gene de soframızdan birşeylerimizi çekip alıyor. Ama ben eminim onun da sonu gelir baba.

Kenan Evren de yurt gezilerine başladı. Laf aramızda hepisi de yanlarına yeni yeni koruyucu almayla başladılar. Ne olur, ne olmaz diye, Baba öğrenebilirsen öğren de bana yaz. Fenerbahçeliler oraya gidince ne yaptınız. Gazeteleride onların bir güzel soyduklarını yazıyor..."

DÖKÜMANTASYON VE BİLGİ MERKEZİ İÇİN ÇAĞRI

•En küçük bildiriden kitaba kadar ileri-geri, eski-yeni her türlü kaynağı içine alan bir dökümantasyon ve bilgi merkezi oluşturuldu.

•Türkiye ve farklı dillerden; Türkiye'nin sorunlarını ve yaşadığımız ülkenin Türkiye'ye ve yabancılarla ilgili tüm sorunlarını yansıtan her kaynağı göndermenizi rica ederiz.

Türkiye Postası, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1, Tel: (0203) 34 03 97 Telex: 855705 İmad d.

gama, örgütlü ve toplumsal varlıklarının çağınmızda hiçbir gerekçe ile ortadan kaldırılmayacak baş amacımız. Bu hükümlen aramızda kazanmış, düğünceyle güzürce açıklamaya, geliştirmeye ve etrafında örgütlenmeye başladık.

TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu 65. yıl konuşmasında

Türkiye'den çoklupek gençlik yılı kutladık. Bandırma ve Gönen arasında Taştepe köyü çocukları çöplerden tenekeler parçası ve plastik naylon toplayarak günlük ekme parçası ve okul giderlerini karşılayabilmek için satıyorlar. Çocukların yanına gittim: "**Niye çöp topluyorsunuz?**" "**Babamın parası yok bize verecek. Parasızlıktan bazen kahveye bile gitemiz.**"

A. Demir/Barben

Birlikte mücadele hazırız

CDU, CSU, FDP üçüni yabancı işçilere göz diktiler. Çepirnele ettirtiler. Federal Almanya'da çalışan bir yabancı işçi eğer çocukları melekette yaşayorsa 1986 yılından itibaren fazla verşi ödeyecek. Federal devletin ne derece demokrasî ve insan haklarını koruyan bir devlet olduğu belli oluyor. Amaç Alman sendikalarının gücünü kırmaktır. Fakat işçi sınıfı bölünmek yerinde değil. 1986 yılından itibaren bu üçün Alman işçi sınıfını üçe böler. Alman Sendikalar Birliği'nin bu konuyu iyi değerlendirmesi lazım.

Biz yabancı işçiler olarak bağlı bulunduğumuz sendikalara güveniyoruz. Birlikte mücadele hazırız. 116. madde için şu anda işyerlerindeki imza kampanyası başlatılıyor. Tüm işçi arkadaşlara başanlar ve selamlar sunar birlikte hareket etmelerini rica ederim.

A. H.

OCAK AYINDA ÇIKIYOR

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu Yıldoğan MK 5. Plenumu Okuduğu Politik Bildirisi Çalışma Raporu Fiyatı 5,40 DM Kasım 1985

Mutluktan herkesinden. Sürgünde ki babam, işkencedeki amcam, teyzem, günler gelecek. Beygırdır görmedim. Halam Beni tanımayan Şafak. Bir şafak vakti. Başızın yükünü minik omuzlarında taşıyan çocukları. Bir olup, birlik olup geleceğin. Oyun oynar gibi. Şarkı söyler gibi. Kelebek gibi olup. Uçar gibi. Şafak kızmı; Gelecek; kızıl şafakla birlikte sosyalizm, komünizm.

G.Uçar

Enver Türkoğlu koşuyordu

İsvç, Aşamadığımız bir ülkedir. Biz; çelginden ve haritadaki yerinden bilirdik. Ne aşamı, ne sahabi bizim ülkemizi gibidir. Kışlaya, sonbaharı kışmıştır birbirine. Enver, böyle bir sonbaharda yıkılırdı. Ne kadar da koşmak istiyordu oysa ki. Koşuyu tamamlamıyadı. Üç yıl önce çocuk sesiyse, melekette, namaz kıldırıyor insanlara.

Teslim olunmayacak

Mademki siyasî sürgünsün; Düşmana inat. Tüfek gibi olacaksınız. Hem de dolu. Hem de hedefe doğru. Geldi mi vakit. Vakit gelecek. Sadece tetiğe dokunacaksınız. Öyle hazırlanacak, ki, bugünden yanna; Altımsında bile varsan

İnsanlar mutlu olmadı. Enver baktı. Bunun başka yolu olmalıdır. Dikilip kalktı. Öldüğü zaman Enver ayaktaydı hâlâ ve hüzünlü bir sonbahar sürmekteydi. İsvç topraklarında. Sen Enver'i öldü mü sandın? Evren başa. Çıkıp gelineceksin o gün. Siyah meşin ceket ve kalın gözlüklüyle. Çıkıp gelineceksin armaza. Seni ve çeteni yargılamaya. Arkadaşın E. Okumuş

T. Sürgünoğlu/Rotterdam

Temsilci ve okuyucularımıza

Gazetemizin 73. sayısı, çalıştığımız matbaanın yıl sonu programıyla gazetemizin çıkış tarihi kaçıştığı için bir hafta geçti. Bu aksama nedeniyle tüm okuyucu ve temsilcilerimizden özür diliyoruz.

Tabipler avukatlarıyla birlikte

"Türk Tabipler Birliği ölüm cezasına karşı çıkmakla memleketimizin onurunu kurtarmıştır"

Tabipler idam cezasına karşı

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyelerinin idam cezalarının kaldırılması için başta Cumhurbaşkanı Kenan Evren olmak üzere TBMM Başkanı Necmettin Karaduman, Başbakan Turgut Özal, bakanlar ve milletvekillerine bayşurmaları üzerine görevleri dışına çıktıkları gerekçeyle haklarında 2 dava açıldı.

Adalet Bakanı Necat Eldem'in haklarında suç duyurusunda bulunması üzerine açılan davalardan ilkinde 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde başlandı. Duruşmada savınma avukatlarından Ahmet Tahtakılıç, aralarında Uluslararası Af Örgütü, uluslararası sorunlara ilgili Kiliseler Komisyonu, Uluslararası Demokratik Avukatlar Birliği, Dünya Müslümanlar Kongresi'nin de bulunduğu 25 kuruluşun ölüm cezasının tüm ülkelerden kaldırılması için imza verdiği belirtilerek "T.T.B. Merkez Konseyi idam cezasının kaldırılmasını için Cumhurbaşkanı'na, bakanlara ve milletvekillere bayşurarak memleketimizin onurunu kurtarmıştır" dedi. Konsey üyeleri Prof. Nusret Fışek, Prof. Atalay Yıldırkoğlu, Doç. Haluk Özbay, Doç. Nevzat Eren, Doç. Ragıp Cam, ve Dr. Hüsnü Cuhadar hakkında 2 dava açılmasına neden olan bayşurda özellikle "Ölüm cezası ilkel bir infikam düğusunun tatminidir. İnsani değıldir. Ölüm cezası uygulaması sırasinda tabiye de görev verilmektedir. Oysa ki, tabip öldüren değıl, yasaatan kişidir." denilmektedir.

Türkiye Yazarlar Sendikası yöneticileri yeniden yargılanıyor

Ipekçi davası sanıklarla beraber

Türkiye Yazarlar Sendikası'nın 18 yöneticisi ve bir üyesinin yeniden yargılanmasına başlandı. Bilindiği gibi sanıklar hakkında İstanbul 1 Numaralı Sıkıyönetim

Evren-Özal çetesinin tüm çabalarına rağmen işkence meclisin gündemine geldi

İşkence aleti TBMM kürsüsünde

SHP Adana Milletvekili Cüneyt Canver "EE-8 sahra telefonu"nu meclis kürsüsünde çalıştırarak, tutuklulara nasıl elektrik verildiğini sergiledi.

Eylül ve kasım aylarında Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde yapılan işkenceli sorgular işkence görünen ifadeleriyle ve hakim raporlarıyla gözler önüne serildi. Türkiye'deki işkencelerin büyük şehirlerden Anadolu'daki kasabalara kadar her yerde uygulandığı böylece ayıyuka çıktı.

Ancak işkence konusundaki tartışma İçişleri Bakanlığı'nın bütçe görüşmeleri sırasında iyice ateşlendi. SHP Adana Milletvekili Cüneyt Canver TBMM kürsüsünden işkence aletlerini teşhir etti. Canver işkencece kullanılan "EE-8 sahra telefonu" kürsüden üyelere göstererek çalıştırdı.

Canver, konuşmasında Türkiye'de tüm temel hak ve özgürlüklerin önemli ölçüde "sakat" bırakıldığı belirtilerek, özgürlükleri kısıtlayanak terörcüleri mücadele sürdüren devletin sonunda ya teröre yenik düşeceği ya da bizzat terörün yeni devlet terörünün alacağını vurguladı.

Enver Sahar, Faruk Tura ve Ali

İnan'ın işkence sonucu öldüklerini, ancak soruşturma açılmadığını, buna karşılık işkence yapanların ise öldürüldüklerini belirttikten bu olaya, Komiser Mehmet Yılmaz ve Kemal Kartal'ın bir üst görevde atılmalarını örnek verdi.

Canver, "En çok bayşurulan işkence yöntemleri günlerce kolundan tavana asılmak, bülülbül ağacı denilen acıca omuzlarından asılmak ve elektrik şoku. Düşünüyö-

rum da elektrikli bulduğu için hergün ruhumu şadettikiz Edison bu buluşunu bolyesine aşaklık bir iş için kullanılabacağı bilseydi tepkisi ne olurdu acaba? Belki de insanlığı bu büyük buluşundan yoksun bırakırdı." diyerek konuşmasını sürdürürken, işkence sırasında elektrik veren "EE-8 sahra telefonu" manyetosunu kürsüde çalıştırdı.

Konuşmasında güvenlik soruşturmalarda da değinen Canver sosyalist ülkeleri ziyaret eden kişilere olumlu soruşturma verilmeyi bildirdi. "Amerika'ya gidip mason olursanız, orada eğitim görürseniz sorun yok. Yurtseverliğinizden hiç kimse şüphelenmez. Siz siz olun da gezmeye gahıngi bloklu ülkelere gitmeyin" dedi. Canver daha sonra son 5 yılda işkence edilen 113 kişinin listesini İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut'a ileterek "İzole işkence dosyalarının açılmasını" talep etti.

Canver'in meclis kürsüsünde

yaptığı bu açıklamalar üzerine başta Özal olmak üzere, Meclis Başkanı Necmettin Karaduman, İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut ve bazı milletvekilleri demeçler verdiler. Bütün açıklamalarda dünyanın her yerinde işkence olduğu, Türkiye'de de olabileceği, hatta sorumların cezalandırıldığı yolunda demagogi sözler yeraldı.

Yine aralık ayı içinde Cumhuriyet gazetesinin Siyaset 85 ekinde işkenceyi gözler önüne seren bir yazı yayımlandı. Gizli örgüt nasıl bulunur? başlıklı yazıda 'Yozgat'ın Çayralan ilçesinde 47 yaşındaki avukat Şakir Keleş'e karakolda yapılan işkenceler sonucunda alınan yalan ifadeler ve sorulama yeraldı.

Ayrıca İstanbul Şalgıncılar, Metris ve Ankara Mamak cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin yakınları SHP Genel Merkezi'nde bir basın toplantısı yaparak şikayetlerini dile getirdiler.

"Zaman zaman dayak ve işkenceye bayşuruluyor. Cezaevlerindeki temel uygulamalar her türlü hak yoksunluğu ve yasaklar aracılığı ile uygulanan psikolojik baskı ve işkence." olduğunu belirttikleri basın toplantısında çeşitli insanlık dışı uygulamaların örnekler verildi. Tutuklu yakınlarının gönderdiği binlerce imzalı dilekçelerin yerlerine ulaştırılmadığını komutanlıkların ca toplandığı tutukluların dövüldükleri, annelerin mahkeme sonunda sürüklenerek çıkarıldığı anlatıldı. Annelerin dışarda örgütlenerek ıhtilal yapmaya hazırlandıkları iddia edildi, tutuklu çocuklarıyla görüşürülmekle de belirlendi. Anneler gerekirse meclisin, Adalet Bakanlığı'nın önünde oturarak direnceklerini ve kendilerini benzin döküp yarakarak protesto edeceklerini öne sürdüler.

Türkiye'deki insanlık dışı uygulamalar, işkenceler artık yetkililerin bile inkar edemeyecekleri kanıtlarla gözler önüne seriliyor.

Askeri Yargıtay Kurulu' nun kararı ile mahkumiyetler kesinleşti

TİP davasında 43 mahkumiyet

Abdi İpekçi davası sanıkların delil yetersizliğinden serbest bırakılarak gerekçeler tarihçe gömölmele istendiği halde 67 sanıklı Türkiye İşçi Partisi davasında dördü 12' ser yıl, otuzdoku 5'er yıl olmak üzere 43 yurşevven hapis cezası kesinleşti.

Askeri Yargıtay Kurulu'nun açıklanan kararı ile: Yavuz Ünal, Nurdan Opel, Dinçer Doğu, Gündüz Matlaya 12'er yıl, Mahmut Dilek, İzzet Yavuz, Adem Mahmut Gündoğan, Ertuğrul Sevim Buke,

Bektas, Halis Celebi, Sükrü Celik, Fatma Saffet, Ertan Yılmaz, Hasan Cevat Özdil, Mualla Güner, İsmail Semercioğlu, Zeynel Şimşek, Cemal Turan, Metin Ünal, İsmail Koyun, Necdet Ceylan, Erdoğan Sayın, Hidayet Kandar, Gökten Sevgili, Haluk Rıza Ortaç 5'er yıl hapis cezası ile onaylandı. Necati Evvel Yazıcıoğlu hakkında bir benaat kararı bozularak 5 yıl hapis cezasına çarptırılmasına karar verildi.

Dursun Celik, Kadri Erman,

karar bozulmaları, İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde yeniden yargılanacaklar.

Turgut Gökdere, Nermin Akım, Erşen Şansal, Nuriye Arıcan, Muhtilim Bakurcan, Muratlar Satır, Şaban Erik, İlhami Akalın'ın haklarındaki benaat kararı ise kesinleşti.

Yeni yılın penceresinden

Özlem ÖZGÜR

Faşist diktatörlük koşullarında, bir yılı daha gerilerde bıraktık.

İzindi gibi sanıklar hakkında İstanbul 1. Numaralı Sicil Yürütme Mahkemesinde beraat kararları verilmemiş ve bu karar Askeri Yargıtay 1. Dairesinde eksik soruşturma yapıldığı gerekçesiyle bozulmuştur.

Sanıkların, mahkemenin beraat kararında direnmesini istedikleri duruşmada Mehmet Ali Sevilin özetle Nazım Hikmet'i savunduğu için komünist damgası yediniği, Nazım Hikmet'i seven kişilerle yargılanmaktan şeref duyduğunu, 81 yaşında ve yurt dışında tedavisi gereken iki hastalığı olduğunu, kendisine bu dava nedeniyle pasaport verilmemişliği belirtti "İçer gizme işi 3 yıl sürer-bilir ve bulaşılma bulaşma ben Ruhu Sa'nun yanına gidebilirim." diyerek davasının ayrılmamasını istedi.

Sanık avukatları da mahkemenin Yargıtay'ın hukuka aykırı bozma kararına uymamasını istedi.

beraat

İstanbul 1 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülenlemler olan 2. Abdi İpekçi davasında idam istemiyen yargılanan Abuzer Üçürlü ile Yılmaz Durak'ın da aralarında bulunduğu 9 sanık delili yetersizliğinden beraat etti. Yalnızca Mehmet Ali Ağca'yın evinde sakladığı için Mehmet Gürbüz 3 yıl hapse mahkum oldu.

Askeri Savcı esen bakında çıkış görüşünde sanıkların yüklenen suçlarla ilgili olarak yeteri delil bulunamadığına değinerek "Abdi İpekçi'nin Mehmet Ali Ağca tarafından öldürülmesinde, onu bu eyleme sevk eden gücün Amerika'da Kennedy'nin öldürülmesi olayında olduğu gibi tarihin denetliklerinde kaldığını" söylemiş ve sanıkların beraatını istemiştir.

Dilek, İzzet Yazıcı, Adem Mahmut Gündoğan, Ertuğrul Sevil Bıke, İsmet Özsoy, İbrahim Selçuk, Ahmet Kamil Çiftçi, Arslan Arslan, Mahmut Başar, Ertuğrul Bulut, Erol Karavezirli, Şansal Dikal, Nevzat Özdemir, Ergun Cavuldağ, Hasan Yıldız, Ali Kemal Bilginer, Mustafa Özkan, İsmail Özkan, Uğur Özdemir, Selahattin Özpalahtıklar, Sezal Süğütlü, Ali

Dursun Çelik, Kadir Ertan, Atilla Atabay, İsmet Demir, Nuri Hatipoğlu, Abdullah Baş, Nihat Tansverer, Rahmi Dündar, Hüsnü Onur, Mustafa İslık, Mustafa Okkal, Ahmet Kamil Hasnadan, Ali Murat Geçgin, Cengiz Aksakal ve Yaşar Bilgin hakkındaki 5'er yıl hapis cezası cezası beraatlarına karar verildi. Haklarında ki

İstanbul Barosu kongresi yapıldı

Dünyanın sayılı büyük barolarından biri olan İstanbul Barosu'nda gerçekleştirilen pazar günü yapılan seçim sonucunda Çağdaş Avukatlar Grubu çok az bir farkla seçimi kaybetti.

Prof. Sulhi Tekinay'ın temsil ettiği sağ listeye karşı Prof. Dr. Aydin Ayyab Çağdaş Avukatlar Grubu'nun temsil ediyordu. Sol adına adaylık koyduğunu iddia eden yeteri taban olmadığı halde seçimele için üçüncü bir liste ile kati olan Av. Kemal Kumkumoglu'nun anda adaylığını geri çektiğini açıkladı. Sulhi Tekinay'ın listesi 2400 oyları seçimi kazanırken, Çağdaş grup 2030 oy, adaylığını çektiği halde Kemal Kumkumoglu'nun listesi 39 oy oldu. İki yıllık bir süre için Baro yu yine sağcılar yönetecek. Çağdaş avukatların 5 aday Barolar Birliği delegeliğini kazandı.

şikayeti 5 ülkeye çağrı yaptı

Türkiye aleyhine şikayeti 5 ülkenin (Norveç, İsveç, Danimarka, Hollanda ve Fransa) Türkiye ile uzlaşma çabalarının yürütüldüğü günlerde, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) o ülkelerdeki üye sendikalarına birer telgraf göndererek uzlaşma çabalarına son verilmesini istedi.

ICFTU Genel Sekreteri Van der Weiken imzalı metinde, konfederasyonun Türkiye'deki koşullar değişikliğiyle ilişkilerinin normalleştirilmesine karşı olduğu belirtiliyor ve üye sendikalarından bu yönde girişimlerin engellenmesini istiyor.

Faşist diktatörlük koşullarında, bir yılı daha gerileme bırakarak Aclarla umutsuz, olumsuzlukla olumsuzlu, belki kararlara aydınlatıldığı değil; ama, kararlara aydınlatıldığı giden yolda parlayan büyük ışıklar, birarada yanmaya yasadı.

Geçtiğimiz yılın kapanan pencere aralığından geriye dönüp bakarak, bir sürü olumsuzluk altta bırakarak, her zor değildi. Ekonomik, sosyal, siyasal, ahlaksal ve moral yapıda parlayan uzanan, toplumsal yaşamın bütün alanlarını kapsayan konulara ilişkin olarak, koskoca bir olumsuzluklar listesi hazırlamak olanaklıdır.

Kasım ayında yapılan bir kamuoyu araştırmasının sonuçları, yığınların yaşam koşulları açısından, 1985'te değerlendirilmediği için bir örnek. Arat adı kuruluşun araştırmasına göre, kasım ayında, Türkiye'de yığınların konuştugu ve ilgili duyulduğu konuların en başında; pahalılık, geçim sıkıntısı ve zamlar geliyor. Bunları ısıztık, konut ve kira sorunları izleniyor; ve ilgili anketin sonuçları, halkın yüzde 90'ından daha çoğunun; bu sorunların altında ezildiğini gösteriyor.

Altında döneminde, istisnasız her yıl, enflasyon oranı yüzde 25'e indirilecek denildi. Üzük hükümeti, aynı nakarattı, 1985 yılı için de yineledi. Ne var ki, her yıl olduğu gibi, geçtiğimiz yıl da, muzrak çuvala sığmadı; ve değişik fiyat endekslerine göre, enflasyon oranı, yüzde 45 ile yüzde 48'lere merdiven dayadı.

Bakin, son beş yılda ısıztık sorununun "çözümü"nde, nereden nerelere gelmiş? Resmi veriler, Türkiye'de 1979 yılında 2 milyon 367 bin olan işsiz sayısını, 1985 yılı sonunda 4 milyon 200 bin kişiye ulaştığını gösteriyor. Bir başka deyişle, cunta döneminde, işsizler ordusuna her yıl 305 bin kişi eklenmiş; ve bu sayı, 1985'de 350 bin kişiye yükselmiş.

Kişi başına düşen ıvısal gelir, 1977'de 1.500 dolar dolaylarına iken; bu rakam, 1985 yılında 974 dolara kadar gerilemiş; %35 ticaret açıkları, daha da büyümüş... Diş boryı çıktı, altından kalkılması olanaksız miktarlara tıranmış; ve Türkiye, "uçan kuşa" borçlu bir ülke konumuna getirilmiş...

Geçtiğimiz yılı ilişkin olarak, sayılarımlı dil, özette başka şeylerde söyliyör. İstisnasız bütün öğeleriyte, ekonomik bunalmı daha da derinleşmiş; bütçe açığı ve karşılıksız basılan para miktarlarında yeni rekorlar kırılmış; yarıtlarım, Cumhuriyet tarihinin en düşük düzeyine gerilemiş; Türk paramını değer yitirmiş, bütün şiddetli sümüş... Ve daha nicelini...

1985'in kapanan pencere aralığından tek gözle değil; ama, olumsuzlukları saptamak isteyen gözlerle baktığımızda, bunlar görünen gerekler.

Ancak, 1985'te yalnızca bu ölçülerle değerlendirmek, hiç de gerçekçi olmaz; olaya böyle yaklaşmak, olumsuzla göz dikip, olumsuzlu göze kapamak olur.

Geçtiğimiz yılı, gelin bir de başka gözle bakalım. Türkiye'de 1985, yığınların hareketlenmeye başladığı, cuntanın ve rejimin yalıtılma, yalnızlaşma sürecinin hızlandığı; genel demokratik istemlerin yükseldiği, Türkiye demokrasi ve banş güçlerinin, rejim karşıtı muhalefetin saldıya geçtiği; buna karşılık, Erven-Öz rejiminin, moral ve psikolojik olarak zayıfladığı ve dahası, savunma konumuna geri çekilmek zorunda kaldığı bir yıl oldu.

Evvel, kim ne derse desin, bugün Türkiye'de muhalefet güçlerinin saldırsı başlaması; rejim ise, kendini savunma konumuna geri çekilmek zorunda kalmıştır.

Görünen odur ki, yeni girdiğimiz yılda, eğer en geniş demokrasi güçleri biraraya gelebilir, güçlerini birleştirirlerse; Erven-Öz rejimine çok daha geri adımlar atılmamamı yansısı; 1986, diktatörlüğü tarihini çöplüğüne göndermek bir yıl olabilir. Geçtiğimiz yılın kapanan pencere aralığından çıkıp, yeni açılan 1986'nın pencerelerinden baktığımızda görünen bunlardır diyoruz; ve bu açıdan, bütün olumsuzluklara karşın, geride bıraktığımız yılda kazanımlarımız ağır bastığını söylüyoruz...

Başkonsolos Çekirge'nin Türk-Alman seminerindeki küstahlığı

Federal Almanya'nın Essen kentinde bu yıl ikinci kez düzenlenen Türk-Alman ortak semineri T.C. Essen Başkonsolosluğunun neden olduğu bir skandala sahne oldu. 16-18 Aralık 1985 tarihlerinde Essen Belediye Meclisi salonunda yapılan toplantıya Bursa ve Essen üniversiteleri öğretim üyelerinin yanı sıra Çalışma Bakanlığı, Federal Parlamento partilerinin temsilcileri ve Essen Yabancılar Danışma Meclisi İkinci Başkanı Ahmet Aktaş da davet edilmişti. "Gelecek Federal Almanya'da mı, Türkiye'de mi?" konulu bu seminere katılanlar perde arkasında olup bitenlerden habersiz iki gün boyunca konuşan içlerini düşünme ve kalma perspektifleri üzerine tartıştılar, ta ki son gün düzenlenen ortak oturumunda başında sözü geçen skandal ortaya çıkıncaya kadar. Neydi bu skandal?

Essen Başkonsolosluğu Aykut Çekirge dolay ilişkileri üzerinden Essen Yabancılar Danışma Meclisi İkinci Başkanı, Essen Türkiyeyi İçişleri Demeği Başkanı, Uluslararası Dostluk Demeği Başkan Yardımcısı, GEW Eyalet Yabancılar Komisyonu üyesi ve yeni kurulan BAGVİ Eğitim Komisyonu Başkanı Ahmet Aktaş'ın seminere katılmaması için türlü baskı ve şantaj metodlarına bağ-

vurdu. Başkonsolosun Ahmet Aktaş'ın açık oturuma katılması halinde Bursa Üniversitesi öğretim üyelerinin katılmasını izin verilmeyeceği tehdidini savurması üzerine Ahmet Aktaş toplantıdan yeralamadı. Seminer sırasında bu konuda tartışma çıkması halinde Türkiye'den gelen bilim adamlarının Türkiye'ye giremeyeceği tehdidinde de sarılmasına rağmen Çekirge konunun ortada çıkmasını engelleyemedi.

TC Essen Başkonsolosluğu Çekirge'nin her türlü diplomatik kurallara bir kenara itip, görev alanının dışına çıkıp konuk olduğu belediyenin içişlerine doğrudan karşışması, hele buna böylesi bir bilimsel seminer çerçevesinde yapması geniş tepkiye yol açtı. Olayın duyulması üzerine seminer izlemeye gelenler bir kaç kişinin dışında tümüyle salonu terkettikler, Gladbeck Uluslararası Dostlar Grubu adına Bayan Helga Walter sunduğu bir açık mektup, sonradan öğrendikler ki olaydan ötürü toplantıya katılmadıkları duyduğu üzüntüyü dile getirdi.

Toplantıyı terkedenlerin arasında Essen Yabancılar Danışma Meclisi Başkanı Werner Meys da bulunuyordu Meys ayrıca konsol-

osluğun verdiği "onur" yemeyine katılmayı da protesto ederek reddetti. Essen Yeşil Alternatif Listesi üye ve sempatizanları bu skandalı kinayarak salonu terk ederken Yeşiller'in Federal Parlamento Grubu adına gelen Muzaffer Talah'nın her türlü eleştiriden kaçınması ve açık oturuma katılmaması tartışılabilir konu oldu.

İkinci Türk-Alman Semineri'nin akabinde bir açıklama yapan FİDEF Genel Merkezi özellikle Essen Konsolosluğu'nun pasaport iptali gibi anti-demokratik uygulamalarına ve yurttaşlarımızın konsoloslukları tarafından "soyulmasına" dikkati çekerek, Başkonsolos Çekirge'nin Ahmet Aktaş, Yabancılar Meclisi ve Essen Belediyesi'nden ötür dilemesi bu tür uygulamalardan derhal vazgeçmesi gerektiği görüşünü savundu. Aynı olayla ilgili bir açıklama yapan Essen İşi Demeği Yönetim Kurulu ise, yurttaşlarımızı bugüne dek hiçbir hizmet görürmüyor, tersine onlara onurlu hizmetlerde bulunulmamıştım ve sendikacı gibi yurttaşlarımızı baskı uygulayan "Başkonsolos Çekirge'nin artık çekilmez hale geldiğini" belirtti.

Başkonsolosun yarattığı bu olay bir kenara bırakıldığında, toplandı, her ne kadar resmi yabancılar politikası açısından bir önem taşımada da, mevcut sorunların bilimsel olarak ele alınması nedeniyle olumlu bir çalışma idi. Bursa Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. N. Balkar ve Prof. Dr. N. Akçay'ın yapıldıkları değerlendirmelerde uygulanan ekonomi politikası nedeniyle geri dönüş yollarının yapıldığına uyardıkları belirtilir. Her iki öğretim üyesi de konuşan için kendisine güvenciler iş, ailesi için güvenciler bir sosyal konum aradığını, bunu nereden bulacağını, geleceğini orada göreceğini dile getirdiler. Bu güvencilerin ise bu günkü koşullarda Türkiye'de mevcut olmadığı vurguladılar. Balkar konuşmasında bu temelde entegrasyon ve geri dönmelerin topluma yemeden uyumu konusunda; Akçay, yarıtların tezler halinde dile getirdi.

Prof. Akçay ise özellikle toplumdaki sosyal yapıyı üzerinde durarak sonuna geri dönüş yollarının ısıztık, toprak ve fiyaskoyla sonuçlanan ticaret arasında nasıl bozulduğunu anlattı.

Federal hükümetin yabancılar sorununu Bursa Funcke ile kesin dönüş yollarının tekrar denenecek, özellikle bakanlığın değil kendi kişisel görüşlerini yansı-

mayaya özen gösterdi. Bayan Funcke yabancıların toplumsal konularının hukuksal konularıyla paralel gelişmediği gerçeğini dikkati çektiikten sonra, 8 sene FAC'de yaşamış olanlara otomatik olarak oturma hakkı verilmesi gerektiği görüşünü savundu.

Toplantı sırasında yaptığı konuşmayla bütünsel yarı ayan tek kişilerin Bonn Büyükelçiliği Müşaviri Basar'ın olduğu dikkatlen kapandı. Müşavir Basar 1. Dünya Savaşı'ndaki Türk-Alman dostluğunun halen Türkiye'de yaşatıldığını dile getirdiği gibi işi şirketlerinin ekonomiyi önemli katkısı olduğunu da dile getirerek kimlerin adına konuştuklarını açıkça vurmuş oldu.

Seminere bilimsel yaklaşımla dikkati çeken kişilerden biri de Essen Üniversitesi profesörlerinden Bayan Boos-Nünning oldu. Boos-Nünning özellikle eğitim sorunları üzerinde durdu. Ortaokul ve liselere giden Türkiye öğrencilerinin oranları narsıya da gerekçe yarıtlarına önemli bir gelişme olmalıdır biliren profesör, Türk çocuklarının sayıllarında giderek Sonderschule'lere (öğrenim zorluğu olan çocuklar için) gönderilmesinin altını çizdi ve eğitimde eşitlikten daha çok uzaklaştığımızı gerçeğini vurguladı.

Askeri Yargıtayın Barış Derneği davasıyla ilgili kararı yurtiçinde ve dışında sert tepkilerle karşılandı, diktatörlüğün köyeye sıkışmışlığın bir göstergesi oldu

Ulusal Barış Yılı'nda barış savaşıçlarına özgürlük

19 Aralık 1985 günü Askeri Yargıtay Daireler Kurulu Barış Derneği Davası yöneticileri hakkında verilen mahkumiyet kararını "noksan soruşturma" gerekçesiyle bozdu. Ancak halen tutuklu bulunan 12 yöneticinin tahliye talebini reddetti. Bu karar yurtiçinde olduğu kadar yurtdışında da tepkilerle karşılandı. Barış Derneği'nin 23 yöneticisi ölmüştü, yeni tarihte askeri mahkeme tarafından yeniden yargılanacaklar. Ancak bu, yalnızca barış savundukları için 4 yıla yakın bir süredir askeri tutuklevlerinde bulunan barış savaşıçlarının gerçekli kararın yazılması, yeni davanın açılması, askeri mahkemede duruşmaların yeniden başlamasına kadar hapisnede kalmaları anlamını taşıyor.

Barış Derneği yöneticileri BM örgütü tarafından tüm dünyaya Barış Yılı olarak ilan edilen 1986 yılını da, haklarında tek bir suç kanıtı kesinleşmiş mahkeme kararı bulunmamasına, verilen cezaların büyük bir bölümünü hapsede geçirmiş olmalarına karşın yine "emir-parmaklıklar arkasında karılıyorlar. Ancak diktatörlüğün barış ve demokrasi düşmanı politikasından bağımsız hareket ettiği düşünmediğimiz Askeri Yargıtay'ın "eksis soruşturma" nedeniyle karar bozması da üzerinde durulması gereken önemli bir nokta. Diktatörlük herşeyi rağmen Barış Derneği yöneticilerini mahkum edemedi. Bu, hiç şüphesiz barış ve demokrasi güçlerinin yurtiçinde ve dışında yükselttikleri direnişimin bir yansımasıdır ve Barış Derneği yöneticilerinin zindanlara, baskılara rağmen düşüncelerinden ödün vermemiş savunmalarından kaynaklanıyor.

Barış Derneği Davası nasıl gelişti?

Hatırlanacağı gibi 12 Eylül 1980'de Barış Derneği'nin faaliyetleri siyasetin tarafından durduruldu, dernek merkezi aramış ve tüm resmi evraklarına el konmuştu. 27 Ekim 1980 tarihinde ise İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 44 Barış Derneği yöneticisi hakkında soruşturma açılması için Askeri Savcılığa emir vermişti. Soruşturma başlatıldı ve bir ay sonra 26 Şubat 1982'de, henüz dava bile açılmadan 24 Barış Derneği yöneticisi tutuklanarak askeri tutuklevlerine konmuştu.

24 Haziran 1982'de İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde 27 sanık hakkında yargılama başladı. Askeri hakim evlül avında bundan böyle davada savaş hal hükümlerinin uygulanacağına karar verdi. Savunma haklarını büyük ölçüde kısıtlayan bu koşullar altında dava devam etti. 17 Aralık 1982'de Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem sağlık nedenleriyle ve diğer sanıklar da 24

landı. Karar günü duruşmada bulunan sanıkların 18'i derhal tutulanlarca cezalandırıldı.

Askeri mahkemenin bu kararın temyiz edilebilir. Temyiz mahkemesi karar usulü ilişkin eksiklikler gerekçesiyle bozdu. Dosya yeniden askeri mahkemeye geldi. Askeri mahkeme eski kararında direndi. Mahkemenin bu karar üst mahkeme olan Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'na gönderildi.

Bu süreç içinde tutuklu bulunan sanıklardan Mahmut Dikerdem sağlık nedenleriyle, 5 yıl hükümlüymiş olanlar da verilen cezadan önemli bir kısmını hapsede geçirdikleri için geçici olarak serbest bırakıldılar. Böylece 8 yıla hükümlü olanlardan Reha İsvan, Erdal Atabek, Aykut Göker, Tahsin Usluoğlu, Haluk Tosun, Orhan Taylan, Hüseyin Baş, Metin Özek, Ali Sirmen, Ali Taygun, Ergun Elgin ve Gencay Şaylan Askeri Yargıtay'ın verdiği son karar tutukluluk koşullarında beklemekte zorunda kaldılar. Nihayet 19 Aralık 1985 günü Askeri Yargıtay kararını bozmasında ancak tutukluluk hal-

mar, mühendis, gazeteci, doktor, sanatçılar bulunuyor.

Barış savaşıçları ne ile suçlanıyor?

Barış Derneği davasının gerekçeli kararından alıntılar:

"... Bolşeviklerin barış ve savaş konusu esas alınarak bu yönde faaliyetleri bulunulmuştur. Barış kelimesi komünizmi, Sosyalizmi ifade eden bir kod ismidir. Sanıkların barışın bir ütopya olmaktan çıktığını belirlemelerinden, bu husus açıkça anlaşılmaktadır. Zira ütopya olduğu iddia edilen komünizmdir. Dolayısıyla komünizmin ütopya olmaktan çıktığı kastedilmektedir. Bütün dünyada proleter enternasyonalizmi hakkındaki edinece savagın da ortadan kalkacağı aşikardır. Dolayısıyla esasında barış kavramı parayan yapılmıştır, sadece barıştan komünist enternasyonal kastedilmiş, fakat maksadı gizlemek için bazı sosyal dengesiçlikler, bazı manevi kavramlar istismar konusu yapılmıştır..."

"... Bazı Barış Derneği yöneticileri sendikalarla, meslekî örgütlerle, kadın ve gençlik örgütleriyle ve politik partilerle görev yapmışlardır. Bu örgütler şimdi kapalı ve halkannda sıkıyönetim mahkemelerinde soruşturulmuş ya da dava açılmıştır. Yani Barış Derneği yöneticileri yasaklanmış örgütlerin üyeleridir..."

"... Barış Derneği Yöneticileri tutuldu gıkar ve güvenliği aykırı görüşler ileri sürmüşler ve toplantı ve açıklamalarıyla yukarıda belirtilen yasadışı örgütlerle paralel çalışmalar yürütmüşlerdir..."

M. Dikerdem Orhan Apaydın Doğan Görsev Melih Tümer Niyazi Dalcı İ. Hakkı Öztören

Hüseyin Baş Ali Taygun Ergun Elgin Nedin Tarhan-Tahsin Usluoğlu Şefik Asan Reha İsvan Aybars Urgan A. Behramoğlu

Ali Sirmen Metin Özek Nurettin Yılmaz Erdal Atabek Aykut Göker Gencay Şaylan Haluk Tosun Orhan Taylan

dim, ama halen olduğum için değil, dünyada mevcut silahlar ABD'nin Hiroşima'ya atıldığı o bombasından 600 bin kat daha öldürücü de ondan..."

ORHAN TAYLAN: "...Barış Derneği'ne, sadece insanların öldürülmesi karşısında bir sanatçı olarak her-kesten daha duyarak olduğum için değil, aktım, man-çığım, mesleğim ve ülkem için sevdiğim bu yolu gösterdiği için girdim..."

HÜSEYİN BAŞ: "Barıştan yana olanlar, dünyanın hemen her ülkesinde, savaşlarına yarışından, savaşın, silah ticaretinden eko-

Şimdi dayanışma daha büyük bir önem taşıyor

Enis COŞKUN

Barış Derneği Genel Sekreteri

Yargıtay'ın bu bozma kararının teknik hukuk-tan öte bir anlam ve önemi vardır. Bu davayı; onun gelişimini, amaç ve sonuçlarını barış tehlili eden Pentagon-Evren-Özal politikasından ayrı düşünmek olanaklı değildir. Dört yıldır sürdü-rülen bu dava şimdi yeni baştan görülecektir. Bu, daha bir süre ülkemizde barışın örgütlü savunul-masının yasaklı tutulacağı demektir.

Oysa, günümüz Türkiye'sinde savaş ve barış konularında, hem de örgütlü olarak, görüş açıl-maya gerekimsiz geçmişte olduğundan çok daha yamsızal bir öneme sahiptir. Geçtiğimiz dört yıl boyunca topyeklanımızda ABD askersel varlığı ar-tırılmıştır. Askersel devriminin hemen ardından Pentagon'la imzalanmış Savunma İşbirliği Anlay-ması onaylanmıştır. Ege'de Rogers planı doğru-da General Evren tarafından kabul edilmiştir, ABD ile Ortak Komuta Konseyi Anlaşması imzalan-mıştır. İlginç bir rastlantıyla da barışçıların tutuklanmaları aynı tarihte gerçekleştirilmiştir. Weinberger'li Haig ve onu da sayı ve isimleri belirsiz ABD savaş bakanlığı temsilcileri ve ge-neralleri, İktisatçı, Komşu topraklarda askersel ma-nevralar yapılmış, Pentagon'a yeni işler ve as-kersel kolaylıklar sağlanmıştır. Yıldızlar savaşı

yor. Bu bağlamda; dünyaya yönelik bu gelişim-lere karşı olarak içinde de baskılar ve saldırı-lar aramıştır. 12 Eylül öncesi göreceli demokra-tik yapı ortadan kaldırılmıştır. Yerine faşist bir devlet hukuksal yapısı çalınmıştır. Bu yapı için-de geleneksel ve çağdaş insan haklarının sistemat-ik ihlalleri gerçekleştirilmiştir. Böylece de halkı-mız en yamsızal konularda bile derin bir suskun-luğa ve hareketsizliğe mahkum edilmiştir.

12 Eylül'de MGK terörizmi yönetmek, ülkede demokrasiye yeniden işlerlik kazandırmak adına erke el koymuştur. Bugün de demokrasiye dönü-şen, Barış Derneği davası gibi davaları adı bir çözüme varırmadan ve insan hakları ihlallerini sona erdirmekten söz etmekte, vaadlerde bulunul-maktadır. Dahası şikayetlerinin varzemeleri için 5 ülke ile bu temelde uzlaşmaya varılmak-tadır.

Ne ki kimi yasaklı eski siyasilerin konuşma-larına göz yummanın dışında, demokrasiden ve barıştan yana bir politika ya asla yönelimemiş olduğunun somut bir örneği Barış Derneği davası ve son örneği de Yargıtay'ın barıdır.

Bu durumda Barış Derneği davası ile dayanış-manın hem ulusal ve hem de uluslararası alanda yükseltilmesi, bugün düne göre daha büyük bir önem taşımaktadır. Bu, 3 yıldır tutuklu olan ha-

1982'de Bars Demeği Genel Başkan Mahmut Dikerem sağ-
denleriyle ve diğer sanıklar da 24
Ağustos 1982 tarihinde serbest bi-
rakıldılar.

Tahyillerden sonra tutuklu-
olarak devam eden yargılama 14
Kasım 1983 günü 18 sanığın 8 yıl
ağır hapis, 2 yıl 8 ay süratli, 5
sanığın 5 yıl ağır hapis, 1 yıl 8 ay
süratli cezasına çarptırılması, 5 sa-
nığın ise beraat edilmesiyle sonu-
çlandı.

“Suçunuz barışı savunmak”

Berlin UYAR

19 Ağustos gecesi ben de sizin gibi uyuyamadım. Kararın açıklanacağı bu günü yüreğim çarparak beklemiştim. Tipki her mahkeme gününü beklediğim gibi, aklım kararım olsun olacağına bilecek ama yüreğimizin bir köşesinde de bir-
iki gün içinde sevdiğimizle kucakasabileceğimiz umudunu taşıyarak.

Kümbül belki de benim bu satırları yazdığım sıralarda
henüz karar öğrenemedim. Kulanışın koca demir kapıda
ya da koğuşunuzda varsa radyo başında heyecanla diken
üstünde bekliyorsunuz. Ya da bir cezaevi görevlisi gözleri
parlayarak, şöhretle mazgalı aralayıp adınızın seslenmesi ve
kararı arzıca sırtarak, bütün iletişim araçlarından önce ille-
miştir size. Koğuşa yaklaşırsanız “hangi ses tonumu kulla-
nırsam daha etkili olabilirim” diye düşünmüştür. Haber alı-
ca nasıl yıkılacağınızı nasıl ağılayıp kendinizi yerden yer
atacağınızı düşünmüştür. Ama eminim ki yine hayal kırıklığına
uğradı. Sizler hiç duraksamadan şarjımdan bu kararı zaten
beklediğinizi söyleyip vakit geçirmeden haber getirdiği için
ona teşekkür bile etmişsinizdir.

Zaten bu bunun için güçlüyüz. Zaten düşman bunun için
düşman diye. Hanginize baş eğdirebildi ki? Hanginin “Barış
savunduğum için, insanlara savaneye kötlüklerini, ABD ve
NATO ülerinin ölümüne felaket ve ölümün başka birşey
getirmeyeceğini anlatıldığı için pılsınmam” dediniz? Bunu
söyletmediler size. Aman dilemedin, savaş tacirlerinin
Akbabaları, bu alpakça rejimin önünde eğilmedinğin iş-
hastanesin. Sizden, düşüncelerinizin korkuyorlar. Korku-
larından saldırıyorlar. Bunları ne kadar çok işerde tutuyor,
ne kadar aç vererek defterlerine o kadar ders olur diyorlar.
Sizi anlaşılmazın uzatıldığı, ölümünizin Yıldızlar Savası macerası
atılmasının planlandığı, topraklarımızın karış karış düş-
müş füzellerle donatıldığı buğünlerde böyle bir karar alınması
hiç de tesadüf olmasa gerek. Ölümümüz her kesimden sağ-
duyu sahibi insanları, barışseverleri bu çılgınca gidişe karşı
sesini yükselttiği günlerde bir kez daha gözdağı vermek için
sizi rehin aldılar. Tutsakların. Ama sizi yenediler, düşkün
dinde de yenemeycekler. Ama onlar, acaba dışardıkları
yenibelli miyiz hesabını yapıyorlar. Sizin yeni bizi düme-
ne bizi bizim elimizde bırakırlar oda. Sesiniz, direnciniz demir par-
maklıktan çoktan açtı. Sımdı tüm barışseverlerin dilinde, yüre-
ğindedir. Ne yazık ki cabalar sızi zindandan bu sefer de kur-
tarmadı. Ama dünya kamuoyunun önünde Türkiye’deki re-
jimin barış düşmanı yüzü bir kez daha tüm çıplaklığıyla
sergiledi, yargı organlarının bağımlılığı bir kez daha kanıt-
landı. Sımdı aynı mahkemelerin önüne ellerinizi kelepçe olarak
tekrar getireceksiniz. “Adalet mülkün temelidir” yazsının
önünde askeri hakim yüzünüzde karşı ama gözlerimizin içine
bakmadan okuyacak: “Suçunuz, barışı savunmak”...

Bu tarihi utanç belgesini daha da
uzatmamız mümkün. Bars Deme-
ği Yöneticileri’ni hangi nedenle
mahkum ettiklerini açıklayan ge-
rekliler karardan sizin için seçtik
bu bölümün. Bu suçlamların so-
nucu Bars Demeği Yöneticileri
Türk Ceza Yasasının 141 ve 142.
maddeleri kapsamında sokularak
ağır cezalarla çarptırıldılar.

Barış savancılar barışı nasıl savundular?

Bu çalışmayı yaparken elimize
Bars Demeği Yöneticileri’nin sa-
vunmaları da geçti. Askeri Savcılı-
ğın hazırladığı, tarihle bir yüz ka-
rısı ve utanç belgesi olarak ge-
çek iddianame ve gerekçeli kararı
yanı sıra yine tarihle geçecek ama
dünya barış ve demokrasi güçleri-
nin her zaman onur duyacakları
savunmalarından da bazı bölümler
sunmak istiyoruz.

MAHMUT DİKEREM: “... Bars
Demeği’nin genel başkanı sıfı-
yla yüsek mahkememizde ta-
lehim şurdu: halkımızın ölemle-
ri, hayatı çıkarları doğrultusunda
düşüncelerimizden ötürü bizi
hayali suçlamlarla huzurunuza
gönderen bu iddianameye itibar
etmeyiniz. Dünyanın döndüğü-
nü kanıtladığınız için mahkum edil-
mek istenen bir bilim adamının
yargılarına ‘ne yapayım ki dün-
ya dönuyor’ dediği gibi bizi de
‘ne yapalım ki dünya halkları bar-
ış istiyor’ demeye zorlamayınız.
Dünyanın döndüğünü nasıl tartış-
maz bir gerçek ise, tüm dünya
halklarının barış içinde yanyana
yaşamak istedikleri ve topluca
intihar etmek olan savası red-
dettikleri de o kadar açık ve kesin
bir gerekçedir... Biz barışın par-
sasını toplamak için yola çıkan-
lardan değiliz. Biz barışı savan-
manın önünü tısmayışa kadar
olmasını bildiğimiz kadar, onun
mihnetini, ezizliğini çekmesini,
ifitralara göğüs germesini de bi-
li-...”

REHA ISVAN: “...Evet, Bars
Demeği kuruluslarındın ve en
başından faaliyetini tatil ettik-
leri güne kadar yönetimde bulun-
dum. Barış hareketine omuz ver-

dim, dünyanın nemli her bir
kenesinde, silahlanma yarışından,
savaşın, silah ticaretinden ekon-
omik ve siyasal çıkarlar sağla-
yan tekel, yayılmacı, militarist
yöntemler ya da onların etki ala-
nındaki kişiler tarafından akla
gelen herşeyle karalanıp suçlan-
mışlardır. Ama barışın yana
olanların yargı önüne çıkarılma-
ları ne yazık ki, belki de ilk kez
ülkemizde görülmektedir...”

GENCAY SAYLAN: “... Bizim sa-
vunduğumuz barış, determinis-
tik bir toplumsal değişim süreci-
ne bağlanmamıştır. Şu anda için-
de yaşadığımız çağda zorunlu
hale gelen bir kavram olarak ele
alınmaktadır. Barışın sağlanma-
sı için bize göre toplumsal de-
ğişmeler gereklidir. Aksine,
bizim savunduğumuz barış an-
layışı birbirinden farklı toplum-
sal yapıya sahip sistemlerin bir-
arada bulunması noktasına da-
yanmaktadır...”

METİN ÖZELER: “...İnsan yaşamı-
na karşı tehnikeler, bunların ha-
şında gelen savaşta bir hekimin
karşı çıkması doğaldır. Yurt sa-
vunması için, ulusal bağımsızlık
için verilen savaşlarda değiliz ka-
lan savaşları bir cinayet sayma-
sı doğaldır. Bir hekim için her
türü kitle kırm araçları, atom,
hidrojen, nötron bombala-
rına karşı çıkmak yaşam ama-
cının doğal sonucudur...”

ERGÜN ERGİN: “...Barış, dil,
din, ırk farkı gözetmaksızın tüm
insanların ortak istemidir. Bu sa-
lında barış düşüncesinin içinde
vardır. Çünkü barış savaşın kar-
şıtıdır. Savaşlar, ölüm kusan si-
lahlarıyla, insanları sıyah, sarı,
yada kapitalist, komünist veya
Norveçli, Yunanlı diye ayırma-
maktadır. Barış yerde bir değer,
insanlığın varmak istediği en
kutsal emeldir...”

TAHİN ULUOĞLU: “...Savaş
tahrikçiliği yaparak yurtsever ol-
mak mümkün değildir. Savaş

milleri izlemiş. Konuşma toprakları askereş-
malleri yapılmış, Pentagon’la yeller ve as-
kerleş kolaylaştırmıştır. Yıldızlar savası
projesine ilk alıştıran ülke olmuştur. Eko-
nomi askerleştirilmiş, bütçede askeri harcamala-
ra ayrılan pay, halkımızın daha da fakirleştiril-
mesi pahasına, çoğaltılmıştır.

Bölgede barış unsuru olabilecek bir yere sahip
ülkemiz, gerçikler yaratıcı ve savaşa hizmet edici
bir politika izlemekteydi. Böylece si-
nırdışı tüm ülkelerle sorunları olan bir ülke ko-
numuna getirilmişti. Bu oluşum ve şakırların
ABD bağımlılığı Onu, uluslararası alanda soyut-
lamı ve yalnızlaştırmıştı.

Dış politika ve iç politika bir bütün oluşturu-

tahririci; hele ülkesinin gerpek-
lerinden, olanaklarından haberi-
süz ülkesini açıkça bir kumara
sürüyor demektir...”

HALUK TOSUN: “...Bars dü-
şüncesinin yargılanması ne de-
mekti? Barışa inanmanın, barış
için başa göstermenin Ceza Hu-
kuku kapsamı içinde ele alına-
bilecek bir konu olmadığına inan-
ıyoruz. Ceza hukukunun üstü-
ne gitmesi gereken, savaş dü-
şüncesi ve savaşçılıktır...”

AYKUT GÖKER: “... İddia mak-
mı kafalarındaki düşünceler-
lerin mahkum edilmesini iste-
mekteydi. Düşüncelerin mah-
kum edilebilmesi için de, kafa-
lanımızın üzerine en geçerli yaf-
tayı ‘marksistler’ yaftasını as-
mıştı. Böylece bir taşıyla iki kuş
vurulacaktı. Mahkum edileme-
yi, geriletmeyen, karşı çıkıl-
ması da yargılanması da müm-
kin olmayan, salt barış fikri ve
barış mücahedeisi Marksist an-
layışa bağlanarak, toplumumuzda
yerleşik olduğu varsayılan ön-
yargılar ve değer hükümleri i-
barıyla, kamuoyu nezdinde gerile-
tilmesi ve mahkum edilmesi ola-
caktı. Ne bu varsayımı doğruduk-
na, ne de bu beklentiyi gerçekle-
ştirdik... Çünkü barış artık insan-
lığın ortak sözlü, insanlığın or-
tak talebidir...”

ALİ TAYGUN: “...Barışa giden
yolda ilk adım teklifin reddi an-
layışından vazgeçilmesidir.
Çünkü insanlığı öyle bir e-
şaya gelmiştir ki, teklifte ısrar
büyük kolayla karı demek olu-
yor... Artık teklifte ısrardan vaz-
geçip kolayla karı vermek,
hürriyete razı olmaya-
Bizim günümüzün hain, düşman
bellemelidir. Düşünceden
korkmamalıyız, düşünceleri ceza-
landırmamalıyız...”

ERDAL ATABEK: “... Neden son
on yılda barış düşüncesi çok ya-
yıldı?
“...Savaşın getirdiği ölümler,
yaranalanlar, sakatlıklar yüzylar
boyunca hekimlerin karşısık-
tıkları önemli bir sorun olmuştur.
Savaşlardan sonra çekilen acıla-
rı arasında savaş yaralıları, savaş
sakatlarının durumu in-
sanlığın kanayan bir yarası ol-
muştur. Bu konuyu herkesten iyi
bilenler de meslekleri gereği he-
kimlerdir...”

“...Mesleğine bağlarları ana
rahmine düştüğü andan itibaren
insanın sağlığını korumaya, in-
sani sakatlıkların, hastalıkların
kurtarmaya yemin eden he-
kimler için barış desteklemek
bir görevidir...”

Şikayetçi 5’lerin uzlaşma kararına karşı açıklama

Beş Avrupa ülkesinin, Türkiye hakkında Avrupa İnsan Hakları Ko-
misyonu’na yaptıkları başvuruyla geri alma kararına üzerine Avrupa’nın
çesti ülkelere, Türkiyei sendikalar, örgüt temsilcileri bir yazılı
açıklama yapılar.

İngilizce ve Fransızca çevniler, ilgili beş ülkenin Dışişler Bakan-
lıklarına, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ve, Avrupa Konseyi’nin
çesti grup ve parlamentolarına gönderilen açıklamada özetle şöyle
deniyor: “Bizler, gerekçeleri ne olursa olsun 5 Avrupa ülkesinin si-
kayetlerini geri alma kararlarını ve üzerinde anlaşmaya vardıkları metni
5 yılı aşkın süredir tarihinin en kararlık dömenini yaşıyan halkımı-
zın gerçek bir demokrasi için özlem ve istemleriyle oyum işinde değeri-
lendirmekteyiz. Türkiye’de deki gelişmeler Avrupa Parlamentosu 23.10.
1985 tarihli karar, Uluslararası Af Örgütü 1985 Türkiye raporu ve bazı
kişiliklerin Türkiye’ye yaptıkları geziler sonucunda yayımladıkları rapo-
rular, gözlemler birlikte ele alındığında bu kanımızda daha da pekiş-
mekte ve yuduğumuz kayı artmaktadır...”

... Ülkesini seven hiçbir insanın ölmesinin uluslararası mahkeme-
lerde yargılanmasından hoşnutluk duyamayacağı bir gerçektir. Ama şu
da bilinen bir gerçektir ki, varolan durumun sorumlusu Türkiye’de
insan haklarına saygılı bir demokrasi için çalışan demokratlar değil,
1980’de yönetime el koyanlar, 5 yıldır Türkiye’yi yönetenler, demokra-
ti kurulanlar, insan hak ve özgürlükleri ortadan kaldıran ve Türkiye’
nin imzacısı olduğu sözleşmelerden doğan yükümlülükleri yerine ge-
tirmeyenlerdir.

Ümit Köseoğlu 116. madde ile ilgili eylemlerden izlenimlerini anlatıyor

Hareketli bir gün yaşadık

10 Aralık 85 salt. IG-Metall'in 116. maddenin değiştirilmek istenmesine karşı tüm FAC'larında eylem günü. Bir gün önce başlayan yağmur çok delinmişcesine yağdı.

Sendika temsilcileri fabrikanın önünde bildiri dağıtıyorlar. Selamlıyorlar, sırtışıklam olmuşlar ama dirençleri, kararlılıkları yüzlerinden okunuyor. Birbirimize soruyoruz:

— Yağmur katbımı etkileyecek mi?

İşçilerin toplanacağı yere gidiyoruz, akın, akın gelmeye başlıyor. Biraz ferahlıyor. Hemen bir Türküleri arkadaşşa yanşıp soruyoruz:

— Hemşerim neyi protesto ediyorsunuz?

Beni tanımıyor ve cevabı yapıyor:

— Patronlar ve hükümet bir olmuşlar grev hakkımızda saldırıyorlar!

Konuşmamızı duyanlar etrafımıza sayıyorlar. Ben yine soruyorum:

— Peki sizin kısımdan katılım nasıl?

— Vallahi bir iki bozguncu hariç yerli yabancı hepimiz buradayız, yüzde 90 diyebiliriz, diye atılıyor başka biri. Diğerleri "Bizim kısma da öyle" diye onaylıyorlar arkadaşşa.

Bir demir-çelik fabrikası olan bu işyerinde, fabrikanın diğer yerlerinden gelecek kafilelerle birleşmek üzere ana giriş kapısına doğru yürüyüşe geçiyoruz. Seyyar mikrofonu kullanan arkadaşşa yürütenlere ilk müjdeyi veriyor:

— Arkadaşlar, kısım yöneticileri çalıscağ kimseyi bulamadıkları için çekilip çıkararak ana firmı kendiliğinden kapadı!

Bu sözler alkış ve sevinçle karşılanıyor. Memurların çalıştığı idare binasına yaklaşıyoruz. Binadan çıkan memurlar aramızda ve katılıyorlar. Bir işçi arkadaşşa "Memurlar 35 saat dayanışma eylemlerine bu kadar yoğun katılmamışlardı, helal olsun" diyor.

— Arkadaşlar, şu anda fabrikamız yüzde 90'ı işi bırakmış durumda. Ayrıca, fabrika tarihinde ilk defa yüksek fırınların durdurulduğuna öğrenmiş bulunuyoruz! Bir arkadaşşa başlıyoruz:

— Demek, istersek oluyormuş!

Biraz önce mikrofondan konuşan arkadaşşa soruyorum:

— Türküyellerin katılımı nasıl?

Yüzüme "Bu da soru mu?" der gibilerinden bakarak yanıtlıyorum:

— Her zamanki gibi tam istirik!

— Peki bu eylemi 35 saat eyleminizle karşılaşırsanız, hangisi daha yitimsal?

— Biz de yaşadık ama, bu seferi daha yitimsal!

Fabrikadan 3 kilometre uzaktaki miting yerindeyiz. İşçi temsilcisi başkan, IMG şube görevlisi ve bir Türküeli arkadaşşa birer konuşma yapıp, durumu anlatıyorlar. Çevre fabrikalarından birinde "Kırahık İşçi" olarak çalışan 10 kadar metal işçisinin aramızda katıldığı haberi ve GEW sendikası temsilcisinin da yanışma bildirisini alkışlarla karşılanıyor.

Miting bir saat sürüyor. Dönüyoruz, tam 3 saatlii vouldayız. Bir Türküeli arkadaşşa kortijin önünde elindeki mikrofondan günün anlamına uygun şifreler okuyor.

Vakit öyle üzeri. Şehir merkezindeki büyük mitingdeyiz. Sayıları 6 bini geçen emekçi, ellerinde pankartlar işyerleri birliği binası önünde toplanmışlar. Aralarında katılıyorlar.

— Niye toplanmış buraya?

— Grev hakkımız elimizden alıyorlar, niye yürümeyelim ki!

— Peki bugün için para ödenecek mi size?

— Hayır ödenmeyecek. Ama grev hakkımızın kalkmasıyla ömür boyu dilenmekten, bir gün ücret kaybına uğramak daha evladır!

Bir başkasına soruyorum:

— Bundan önce böyle yürüyüşlere katıldın mı?

— Geçen sene katıldım. Biz geçen sene "Soğuk lokavta" uğramıştık. Önce kısa çalışma parası vermediler. Sonra IG-Metall mahkemeyle aldı paramızı!

Kalabalığın çoğunluğunu oluşturan bu otomobil firmasından başka birine soruyorum:

— Niye senin çalıştığın firmadan daha fazla insan var burada?

— Başka eylemlerde grev ve lokavt olduğunda toplanmazlar. Bu eylemde ilk soğuk lokavta uğrayan-

öğleden sonraki vardiya da çalışmaya. Onların mitingi öğleden sonra!

İşyerleri Birliği önündeki gösteriler sürüyor. İşçiler başkanın dışarı çıkıp toplananlara 116. madde için görüşlerini bildirmesini istiyorlar. Bekliyoruz, ne gelen var, ne de giden. Orada oluşturulan 3 kişilik bir komite yukarı çıkıp işverenerle yazılı görüş bildiriyoruz.

Oradan eylet parlamentosuna gidiyoruz. Bu kez CDU fraksiyonu başkanı ile görüşmek istiyoruz. Başkan işçilerle görüşmeyi kabul etmiyor, görüşlerimizi ona da yazılı bildiriyoruz.

Bugün katıldığımız üçüncü eylem. Geçen soğuk lokavta uğratılan otomobil firmasının işi bırakıp, alkış veriş merkezinde toplanan ikinci vardiyanın eylemindeniz. Orada da işçi temsilcisi, sendika görevlisi ve bir de Türküeli arkadaşşa konuşmaları yapıyor.

Bu kez sendika temsilcisi bir arkadaşşa soruyorum:

— Sabahtan öğleden sonraki vardiyalarda çalışanlar oldu mu?

— Her iki vardiya da üretilen toplam 100 kişi kadar çalışıyorlar. Diğerleri yerli yabancı hepsi dışarıda. Üretilmeyen araba sayısı 500'den fazla!

10 bin kişilik bu fabrikada 100 kişinin çalıştığını duyunca hayret ediyor, seviniyor. Soruyorum:

— Peki bu fabrikada 1000'den fazla Türküeli var, onların durumu nasıl?

— Bizimkiler en önce işi bırakanlardan, tabii birkaç yağı hariç! diyor bir arkadaş.

Biraz sonra kürsüde konuşma yapıp indikten sonra aynı arkadaşşa yanışma yapıyor "Sen de bizden misin de, habiremiş yokmuş, hoş-

Hollanda'da siyasi ilticacıların başarılı bir örgütlenmesi

Ortak bir çözüm yolu

Özellikle 12 Eylül'den sonra politik nedenlerle Türkiye'de barınma olanağı bulamayan binlerce ilticacı, yurtsaver, demokrat insan yurtdışına çıkmak ve mücadeleyle bulundukları ülkeden katılmak zorunda kaldılar. Ama yurttan uzakta bulunmanın getirdiği sorunların yanışra sığınılan ülkedeki ilticacı prosedürüne ilişkin sorunlarla da uğraşmak zorunda kaldılar. Avrupa'da 70'li yıllara kadar ilticacı sorunu bir iç sorun gibiydi. Çünkü ilticacılarla ilgili 1951 Cenevre Anlaşmasını birçok ülke sosyalist hükümetlerden kaçan ilticacılarla kolaylık sağlamak amacıyla kabul etmişti. Oysa 70'li yıllardan sonra Avrupa ülkelerine özellikle faşist ve Amerikancı rejimlerden kaçan sol eğilimliler de gelmeye başladı. İlticacı edilen ülkedeki resmi politika, yasal zorluklar, keyfi davranışlar, bürokrasi her ilticacıdan karşısına duvar gibi çıkıyor, değişik uygulamalar her ülkede yeni problemler doğuruyordu.

Geçen sayılarımızda Hollanda'da yaşayan Türküeli siyasi ilticacıların "Amsterdam ve Kuzey Hollanda Türkiye ve Türküeli Kürdistan Siyasi İlticacılar Derneği" adı altında bir araya geldiklerini duyurmuşuk. Bu sayımızda da derneğin başkanı Ahmet Yalın'la bir küçük söyleşi yaptık. Ahmet Yalın da bir siyasi ilticacı, 31 yaşında. Türküede de tekstil binyesinde bir sendikada çalışmış. İki sene dir Hollanda'da. Henüz ilticacı başvurusu kabul edilmediğinden beklemede.

Türkiye Postası: Böyle bir dernek kurma fikri nasıl oluştu ve gelişti?

Ahmet Yalın: Derneğin temelini uzun tartışmalardan sonra oluşturabiliriz. Tabii bu bir ihtiyaç tabiidir. Hollanda'da ilticacı mekanizması çok karışık. İlticacıların çeşitli sorunlarıyla ilgili problemler çözüm yollarının bilinmemesinden kaynaklanıyor. Tartışmalar böyle başladı. Hollanda'da da 500'ü aşkın Türk ve Kürt ilticacı bulunuyor. Sorunların tek tek çözümlenmesi, edinilen deneylerin aktarılmasının aynı zorlukları tekrar tekrar yaşamaya neden oluyor. Biz genel bilgi seviyesini yükseltip sorunları genelleştirip çözmeyi düşündük. Üstelik prosedürü bilmemek yalnız bizim değil Hollandalıların da sorunu. Biz bu prosedürü inceleyip, ilticacıların kişisel olarak karşılamasını, keyfi davranışlara karşı çıkabilmesini ve deneyini aktarmasını sağladık.

Türkiye Postası: Çalışmalarınız nasıl sürüyor?

Ahmet Yalın: Tabii ki tek başımıza değiliz. Bugün ilticacılar konusunda Hollanda'da bir tartışma var. Buna ilişkin bir görüş

manızdan insanlar politik elbiselerinin derneğin kapısında bırakıyorlar anlamını çıkarabilir miyiz?

Ahmet Yalın: Tam olarak değil. Bizler siyasi ilticacı olarak varsak bizi buraya getiren sorunları tartışmak zorunluluğumuz ve sorumluluğumuz da vardır elbet. Hollanda'da kamuoyunu etkileme metodları bellidir. Türkiye'nin demokrasiden uzaklaştığı gerçeğini, varolan olayları anlamak olanakları var. Cuntanın karakteri tartışmak bizim kapsamımızda değildir. Ama uygulamalarını anlatmak ortak bir çözüm olabilir.

Türkiye Postası: Peki, değişik politik özellikleri olan kişilerin ortak gündel sorunları etrafında birarada bulunmaları ilticacı yönelik ne getirir?

Ahmet Yalın: Şöyle söyleyebiliriz. Arada tartışma ortamı olmadıktan insanları birbirlerinin anlam konusunda bir aşama sağlamış oluyor. Ortak çalışmalar insanları birbirlerini tanıması ve anlaşması konusunda da bir olgunlaşma götürüyor. Yapılabilecek ortak şeylerin sınırı da genişliyor. Bir anlamda birbirini besliyor. Bulunduklarımızı ortamı bir "bölük-küçük hapıssane"ye benzetebiliriz. İradeleri dışında biraraya

Ve çarklar durdu!

Erol DENİZ

"Çalışmaya Teşvik Yasası"nın 116. maddenin gerici Kohl hükümeti tarafından işyerlerinin istemleri doğrultusunda değiştirilme uğraşlarını karşı yapılan protesto eylemlerine IG-Metall sendikasının çağrısı üzerine tüm FAC'larında ve bir saatte, 16 saate kadar iş bırakarak 550 binden fazla emekçi katıldı. Kötu hava şartlarına ve çok delinmişcesine günlerdir yağdan yağma yağma rağmen yanmı milyonlar fazla emekçinin sokaklara dökülmesi, 35 saat grevlerinden rastlanılmayan bir kararlılığın simgesiydi.

Aynı gün akşamı Bonn'da yapılan "zirve toplantısına" Başbakan Kohl, başbakanlar, işyerleri (DAG) yönetimi, DGB ve Alman Müstahdemler Sendikası (BAG) yöneticileri katıldı. Kohl ve işyerleri ağır birliği içerisinde IG-Metall'in 1984'deki grev taktiğini eleştirtiler. Küçük, küçük grevlerle, en geniş alanda işyerlerinin çalışmasını hale getirilmesine karşı çıktılar. İşyerleri bir adım daha ileri giderek "Böyle bir grevin gelecekte bir daha tekrarlanmaması için yasanın mutlaka çıkması gerektiği" tehdidini savundular.

Buna karşın DGB ve DAG'nin tutumları kesindi: 116. madde olduğu gibi kalmalı, hiçbir değişikliği yapılmamalıydı. Sendikalar taviz vermemek kararındaydılar. Başbakanlık binası önünde toplanan elleri meşaleli 3000 emekçinin protesto gösteri-

Ahmet Yalın: Evet doğru. İnsan-

gelmiş insanlar (Hollanda'da).
Özelliklerimiz farklı ama soru-

numuz ortak. O zaman birlikte
çözümler bulmak zorundayız.
Biz bu konuda iyi bir deney ya-
şıyoruz. Çevremize de güven ver-
meyi başardık.

Ahmet Yılmaz : Hollanda'da fiilen yürütülen politika iltilâcılardan tedirgin yanlarını güçlendirerek gelmelerini engellemek. Bu diğer ülkelerden gelenlere de uygulanıyor. İltica hakkı konusunda karar yetkisi adalet bakanlığıyla birlikte dışişleri bakanlığına da ilgilendiriyor. Böylece sorun insanı derin sorun olmaktan çok Hollanda'nın dış politik çıkarlarına ve dış ekonomik sorunlarına göre tanımlamaya çalışılıyor.

“Evimizde insanca oturmak istiyoruz”

Danimarka'da ırkçılık

İçişleri Bakanlığı'na bağlı Göçmenler Danışma Kurulunca 6 Aralık günü ırkçılık, ayrımcılık ve bunlara karşı mücadele için ele alındığı bir konferans düzenlendi.

Danimarka İçişleri Bakanı'nın yaptığı konuşmada "İyi futbol oynayan göçmenlerin takımlarını üst soralara çıkarmaları nedeniyle hiç de ırkçı saldırılara karşılaşmaduktan, aksine Danimarkalılar tarafından çok sevildikleri" gibi sözler yerelırken işveren temsilcisi "son 10 yılda sadece iki olayda göçmenlere farklı muamele yapıldığı görülmüştü" diyor.

Konferansta 21 göçmen örgütünü bünyesinde barındıran Göçmen Dernekleri Federasyonu İND-SAM adına bir konuşma yapan **Mahmut Erdem** ise göçlülere yanıt vermiş ve özette sunuları önderi: **Partiler göçmenlerin somut yasal haklar elde etmelidirler. Belediyeler özel göçmen bölümleri kurmalı, bu bölümler belediye sınırları içindeki göçmenlerin durumunu iyileştirmek için neler yapılabileceğini araştırmalı ve burarlarda bazı göçmenler çalıştırılmalıdır; ayrıca belediyelerde göçmen danışmanları çalıştırılmalıdır.**

Feridun Aksın Fransız Parlamentosu Dış İlişkiler Komisyonu "Göçmen İşçiler Raportörü" FKP milletvekili Louis Odrü ile görüştü

"Göçmen işçilere Fransa'da eşit haklar tanınmalıdır"

Louis ODRÜ, 1962'den beri FKP milletvekili. Parlamento Dış İlişkiler Komisyonu Üyesi. Aynı zamanda 1959'dan beri Montreuil Belediye Meclisi üyeliğini birlikte sürdürmekte.

1918 doğumlu. 1934'te 16 yaşında komünist gençlik örgütüne girmiş. 1930'lu yıllarda yükselmekte olan faşizme karşı savaşta, İspanya İş Savadığı cumhuriyetçilere yardımcı genç yaşta görevler yüklenmiş. 1939'da FKP üyesi olmuş.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması ile 1939'da silah altına alınmış. 1940'ta "Ordu içinde komünist propagandası yapmaktan" tefkif edilerek 5 yıl hapse mahkum olmuş. 1944'te hapisten kaçarak dirençlilere katılmış ve bir birliğin kumandanlığını yürütmüş.

Bir dizi onur madyası var: Savaş Haçı madyası, Direnç Madyası, Günlük Direnç Savaşçısı madyası.

Louis ODRÜ ayrıca politik yaşamı boyunca sürekli olarak ezilen halklara dayanışma yolunda yoğun görevler yüklenmiş. Bu yönde özellikle eski Fransız sömürgelerindeki baskılara karşı yürütülen eylemlerde aktif rol almış. Fransa'ya karşı bağımsızlık savaşını veren Vietnam (1947-1954) ve Cezayir (1954-1962) de barışın sağlanması için Fransız demokratların verdiği savaşıma katılmış.

TÜRKİYE POSTASI: Sayın Odrü, milletvekili olarak Parlamento Dış İlişkiler Komisyonu üyesisiniz. Komisyon sizi göçmen işçi sorunları üzerine raporlar olarak seçti. Önce bize biraz bu göreviniz hakkında bilgi verebilir misiniz? Bir komünistin sağcı milletvekillerinin ve sosyalist çoğunluğun bulundukları bir komisyonda böyle bir görev almaya okuyucularımız için ilgi çekici bir konu.

L. ODRÜ: Komisyonumuzun görevi, hükümetin sunduğu çeşitli anlaşma ve sözleşmeleri gözden geçirmek ve dış ilişkiler bütçesini incelemektir. Örneğin benim raporlarım arasında seçilmiş bir görevde söz konusu olan hükümetin göçmen işçiler için ayırdığı bütçe üzerinde görüş bildirmek.

Yani benim Fransa'da göçmen işçiler sorunu üzerine sunduğum rapor tam anlamıyla resmi bir belge niteliğindedir.

Ben bu ülkeyi hükümetin sunduğu Göçmen İşçiler Bütçesi'nin uygulanmaması yönünde bir görüş bildiririm. Çünkü sunulan bütçe gözüm bekleyen ciddi sorunları karşılayacak nitelikte değildir. Ama Komisyon benim görüşüme katılmadı. Sunduğum raporla görüş birliğinde olduğunu belirtti ama gene de göçmen işçileri aynan bütçeye olumlu yöne verilmesi yolunda karar aldı.

TÜRKİYE POSTASI: Fransa'da göçmen işçilerin sorunları nedir?

L. ODRÜ: Resmi olarak evet. Ama bu arada çok sayıda kaçak işçi, patronların da desteğiyle Fransa'ya geldi. Örneğin Türküli işçilerin

sal bölgeden gelen Türküli işçiler genel olarak üç il kolunda yoğunlaşmıştır: inşaat, otomobil ve tekstil sanayii.

TÜRKİYE POSTASI: Evet, ama 1974'de hükümet resmi olarak göçmen işçi gelişini durdurdu. Sizce bu kararın sebebi nedir?

L. ODRÜ: Bu karar iyi anlamak için o dönemdeki ekonomik duruma bakmak gerek.

1974'ten önce ülkemiz "tükekim toplumu" diye adlandırılan bir dönemi yaşıyordu. Göçmen işçiler, özellikle de kaçak işçiler o zamanın iktidarları Fransız emekçilerinin toplumsal ve ekonomik hak istemlerini frenleyici bir araç olarak görülmüyordu. Daha 1970 yılları başında Fransız Komünist Partisi toplumun bir analizini yaptı ve "bir ekonomik bunalım" içinde bulunduğuna sonucuna vardı. Diğer politik güçler bunu kabul etmek istemediler. Ülkede bu bunalım dönemin ve kalıcı olduğunu ısrarla belirttirmeniz yalnız bizdik. Sonuçta hükümet kabul etmek zorunda kaldı. İşte bunalıma bağlı olarak 1974'te göçmen işçi gelişini durdurulması kararı çıkarıldı.

TÜRKİYE POSTASI: Ama göçmen işçi gelişini gerçekten durdurdu mu? Ne düşünüyorsunuz?

L. ODRÜ: Resmi olarak evet. Ama bu arada çok sayıda kaçak işçi, patronların da desteğiyle Fransa'ya geldi. Örneğin Türküli işçilerin

L. ODRÜ: Göçmen işçileri "bunalımın şamar oğlanları" gibi bir işlem uygulamak ve sanki göçmen işçiler geri gönderilirse işsizlik ortadan kalkacakmış gibi insanları inandırma çalışmaları tam bir sahtecilik. Bütün rakamlar gösteriyor ki 1974'ten beri Fransa'da işsizlik 5 misli arttı, oysa göçmen işçi sayısının artışı bunun çok çok altındadır.

Örneğin Federal Almanya bir milyona yakın işçiyi geri gönderdi ama işsizlik artmaya devam ediyor.

TÜRKİYE POSTASI: Ülkemize geri dönen işçileri verdiğimiz örneğin "geri dönüş yardımı" konusunda düşünceleriniz nedir?

L. ODRÜ: Bu dikkate yaklaşılmaması gereken hassas bir konudur. Elbette ülkesine dönmek isteyen bir emekçinin dönüşünü engellemek ve ona yardımcı olmak iyi bir şeydir. Ama bu işçiyi zorlamak, geri dönmeye mecbur etmeksin yapılmalıdır.

Diğer bir sorun da geldiği ülkenin, dönüşünde onu ne olanaklar sağlayabileceği sorunu.

Yukarıda Louis Odrü işçileri, aşağıda Feridun Aksın'la görüşüyor.

nin diğer ülkelerde de bu tip anlaşmalar yapması gerekiyor. Maalesef bu yapılmıyor.

TÜRKİYE POSTASI: Gene önemli sorunlardan bir de aile birleşmesi...

L. ODRÜ: Türkiye ayni düşünceyim. Bu konuda alınan karara yarıktan kalyorum. Göçmen işçilerin "zencileri bekler" hayata yaşamaları çok anormall bir durum. Eşlerini, çocuklarını Fransa'ya getirmelerini istiyorlar.

ları konusunda düşünceleriniz nedir?

L. ODRÜ: Fransa'da çalışan emekçi politikasına gerekeni işçi, Fransızcı yurttaşlar ile aynı şartlarda yararlanarak ve aynı görevleri yerine getirerek ödüllere yaşılabilmelidir. 1981'den bu yana bu alanda bazı iler adımlar atıldı. Onların küllerine ve aslelerine saygı içinde toplum yaşamına geri getirmelerini sağlamak yolunda çalışmamız gerekiyor.

Göçmen işçiler ve aileleri için konut sorunu bunlardan önemli olanıdır. Bu yönde gerçekten katlanılmaz bir durum yaratılmak. Göçmen işçiler yoğun olarak halk kesimlerinin bulunduğu ve özellikle komünist belediyelerin bulunduğu bölgelere bile bile yığılmal olarak yönlendirilmişlerdir. Buralarda sözde "Foyer" (ocak) adı altında insanların üstüste yaşadığı, her sağlık ve güvenlik önleminde yoksun "getto"lar oluşturulmuştur. Öyle ki bu gettolar için yaşamak zorunda kalanların onuruna bir saldırı niteliğinde olduğu gibi ülkemizin onuruna da bir saldırıdır.

Bu gettolarda bunalımın ortaya çıkardığı bütün sorunlar üstüste yığılmıştır. Sonuç olarak da çevredeki düşüncelerin yayılması için bahane oluşturmaktadır.

TÜRKİYE POSTASI: Sorunun çözümü nedir?

L. ODRÜ: Elbette çözümü var. Önce, özellikle Paris bölgesinde tüm belediyeler toprakları üzerine göçmen işçileri kabul etmelidirler. Şu anda Paris çevresindeki 1157 belediyeden yalnız 54 tanesi temel olarak göçmen işçi yoğunluğunu barındırmaktadır. Bu konuda herkesin üzerine düşen sorumluluğu almaları gerekir. Bu ise politik bir sorundur.

İki örnek vermek istiyorum. Milletvekilim olduğum Seine-Saint-Denis ilinin iki belediyesinde sağcı belediye başkanları yasaları da çiğneyerek şu kararları aldılar: Birincisi kendi belediye toprakları üzerine dikecek sosyal konutların göçmen işçileri kiralınması yasakları; ikincisi ise belediye sınırları içindeki okullara göçmen çocukların alınmaması. Kabul edilir şey değil bunlar.

Ülkemizin gerçek bir göçmen emekçi politikasına gereksinimi var. Göçmenleri, çalışma hakkı, insanca bir konutta oturabilme hakkı, onurlu bir yaşam sürme hakkı bakımından Fransız emekçileri ile bir ve eşit tutan bir politika gereksinimi var.

TÜRKİYE POSTASI: Fransa'da yükselmekte olan yabancı düşmanlığına karşı ne yapılabilir?

yürütenlerin kullandıkları yöntemler, tek kelimeyle iktidardır. İster fasist Le PEN'in yöntemi gibi açıkta açığa olsun, ister onun sağcı dostlarının, yani geleneksel sağcılarının yaptıkları. İrkçilik kaynaklarını ülkemizi kemiklemek olan ekonomik bunalımdan alıyor. Ne düşünürse sosyalist iktidar bu bunalımın önünü almadı. Az önce de söylediğim gibi ben şu görüşü kesinlikle reddediyorum: Üç milyon işsiz eğitimci üç milyon göçmen işçi. Bu sahtirler ve ırkçı bir yaklaşımdır.

Eğer halk güçleri şiddetli bir savaşım vermezlerse bu tür sloganlarla kolayca faşizme kadar yol alınır. Maalesef, böyle sloganlara namuslu yurttaşları kandırabiliyorlar ve sonra onanılmaz sonuçlara varabiliyor. Geçen yıl Cabauchaband' da yalnızca yabancı oldukları için öldürülen iki Türkülinin durumu gibi gene Epone'da patronların adamı tarafından öldürülen Türküli işçinin durumu gibi.

Bunlar kabul edilemez. Göçmen emekçiler ülkemizin zenginliklerinin yaratılmasında yer aldılar ve yer alıyorlar.

Bu kampanyanın açıklanmasını gizli amacı işçi sınıfına saldırmak onu bölmek ve zayıflatmaktır.

Size belirtmek isterim ki partimle, meclis grubumla birlikte, nereden, ne biçimde gelişse gelsin ırkçılığa karşı tüm gücümü savaşım vermekten geri duyuyorum.

Burada yeni gelişmiş, General Evren diktatörlüğüne karşı savaşım veren Türküli halkına karşı desteğimi ve Fransız emekçilerinin ve demokratların dayanışmasını da bir kez daha belirtmek isterim.

TÜRKİYE POSTASI: Bu amaçla Türkiye'ye gimiştir.

L. ODRÜ: Evet 1984 Fransız Komünist Partisi Meclis Grup Başkanı LAJOINIE ve Komünist Senatör Charles LEDERMAN'la birlikte Dev-Yöl örgütünden Hıdri ASLAN ve diğer asılma tehdidi altındaki adam cesazını çarpılan politik tutukluların adam edilemelerinin durdurulması için girişimde bulunmak üzere gittik.

aldı. **TÜRKİYE POSTASI: Fransa'da ne kadar Türkiyeli göçmen işçi var?**

L. ODRU: Fransa'da yüzde 51'i 20 yaşından daha genç olmak üzere 150 bin dolayında Türkiyeli göçmen bulunuyor. 1 milyon 500 bin Türkiyelinin bulunduğu Federal Almanya'ya göre çok düşük bir sayı olmakla birlikte gene de Fransa'daki göçmenler arasında geldikleri ülkelere göre 7. sırası Türkiyeliler alıyor.

Türkiyeli göçmen işçilerin geliş 1970 yıllarına doğru başladı. O zamanki göçmen işçi politikası işçiyi umumi olarak hükümetlerce desteklenirdi. İtalyan, İspanyol ve da Polonyalı işçilere göre daha az savasım geleneği olduğu için Türkiyeli işçiler patronlar ve sağ partiler tarafından daha uysal işçiler olarak tercih ediliyorlardı. sayılan hızla artmaya başladı. Daha çok kur-

ama otu arada çok sayıda kaçak işçi, patronların da desteğiyle Fransa'ya geldi. Örneğin Türkiyeli işçilerin sayısı 1974 ile 1979 arasında iki misli arttı.

Öte yandan şunu belirtmek isterim. Kaçak çalışmaya karşı savasım için bir kurban durumunda olan işçiler yerine bunun sorumlularını cezalandırmak gerekir. Kaçak işçi trafiği örgütlenmelerle savasım, onların kurduğunu ağırla dırmak gerekir. 1983'te kaçak işçi çalıştıran patronlara karşı çıkılan yasaların çok kararlı bir biçimde uygulanması gerekir. Yoksa kaçak işçiler bu patronlar elinde modern köleler haline gelmektedirler.

TÜRKİYE POSTASI: "Fransa'da gereğinden çok fazla göçmen işçi bulunduğunu ve göçmen işçilerin işsizliğin nedeni olduğunu" sağ partilerin sürekli kampanyaları arasında. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Fransa'da gereğinden çok fazla göçmen işçi bulunduğunu ve göçmen işçilerin işsizliğin nedeni olduğunu" sağ partilerin sürekli kampanyaları arasında. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

BAGİV kuruldu

"Dostluk içinde birlikte adalet ve barış için" belgisi altında 14 aralık günü Bonn-Bad Godesberg'deki Stadthalle'de biraraya gelen 66 göçmen işçi federasyonu kısa adı BAGİV olan Federal Almanya Göçmen İşçi Örgütleri Çalışma Birliği'ni kurdu. Federal Almanya'nın 650 kent ve kasabasında faaliyet gösteren 1000'den üzerinde dernek ve çalışma grubunu temsil eden federasyonların bundan böyle çalışmalarını koordine etmek ve sorunlarını birlikte çözüm bulmak amacıyla BAGİV' kurmaları göçmen işçiler ve yerli-yabancı demokratik kuruluşlar tarafından coşkuyla karşılandı.

BAGİV'de (Almanca alfabetik sıralamasına göre) Emreniler, Asutlular, Yunanlılar, İtalyanlar, Yugoslavlar, Koreliler, Kürtler, Faslılar, Portekizliler, İspanyollar ve Türkler olmak üzere 11 halk grubundan demokratik kitle örgütleri birlikte çalışacaklar. Türkiyeli örgütler arasında FİDEF, KOMKAR, DİBAF ve KKDK yer alıyor.

BAGİV Başkanlık divanı usulünün alfabetik sırasına göre başkan ve başkan yardımcısı baştan sonra, ikinci başkan yardımcısı üzerine seçiliyor. Bu doğrultuda BAGİV Kurultayı'nda Başkanlığı Mithram Dabog, Birinci Başkan Yardımcılığını Cirsus Musa Şimşek ve İkinci Başkan Yardımcılığını ise M. Tarkan Özcan (FİDEF) oybirliğiyle seçtiler. BAGİV Başkanlık Divanı bu görevi bir yıl süreyle yürütmektedir. BAGİV Kurultayı sendikalar, kiliseler SPD, DKP ve Yeşiller partileri, Federal Devlet Başkanı Weizsäcker, hayır kurumları, Avrupa Parlamentosu, Günter Wallraf ve çeşitli ülkelerin elçilikleri tarafından selamlandı. Kurultayda çok sayıda konuşma hazır bulundu.

nin, dönüşünde ona ne olmaları sağlanılabileceği soruldu. Bu bakımdan Fransa ile Cezayir arasında yapılan anlaşma bir örnek niteliği taşıyor. Fransa hükümeti-

şerini çok normal bir durum. Elverişli, çocukları Fransa'ya getirebilmelidirler...

TÜRKİYE POSTASI: Göçmen işçilerin Fransa'daki yaşam koşulları nasıl?

DIYARBAKIR MEKTUBU

Ben bir kar tanesiyim

Ez berfım berfım berfım
Lâ lê nar tu delâi
Ez berfa çikayî somm
Lâ lê nar tu delâi
Hemayla dır bi morım
Lâ lê nar tu delâi
Ez berfa çikayî sipime
Lâ lê nar tu delâi
Dosta İwika gündime
Lâ lê nar tu delâi
Ez Kurdım Kurdım Kurdım
Lâ lê nar tu delâi
Tımı ez ser bulımdı
Lâ lê nar tu delâi
Barê Kurdistan hılgın
Lâ lê nar tu delâi
Ez berfım berfım berfım
Lâ lê tu delâi

Ben bir kar tanesiyim kar tanesi kar
Lâ lê nar pek güzelsin
Ben kırmızı dâbın kar tanesiyim
Lâ lê nar pek güzelsin
Çevresı oyalı hamsıyım ben
Lâ lê nar pek güzelsin
Ben beyaz dâbın kar tanesiyim
Lâ lê nar pek güzelsin
Kıyılı delikanlının yavukıusuyım
Lâ lê nar pek güzelsin
Kürdüm ben Kürdüm Kürt
Lâ lê nar pek güzelsin
Her zaman başım yukarda benim
Lâ lê nar pek güzelsin
Omuzlarımda taşırım Kürdistanın yüklüldü
Lâ lê nar pek güzelsin
Ben bir kar tanesiyim kar tanesi kar
Lâ lê nar pek güzelsin

çıkma kolay değildi. Sözkonusu olan gerçek dışı bir söyleni olamazdı. Olayın yorumu apık. İşkencelerle öldürülen devrimcilerin cesetleri bu yolla Devegeğidi Barajı'nın sulanına atılmak yok edilirdi, halktan, kamuoyundan gizleniyordu. Kim bilir kaç devrimciyi, kaç Kürt yurtseverinin cesedini böylece yokettiler?

Faşist rejimin Kürt halkına yönelik saldırıları tüm hızıyla sürüyor. Geçtiğimiz dönemde Diyarbakır'ın Hani ilçesi ve çevresinde yeniden yoğun operasyonlara tam olundu. Arama-taramalar, toplu dayakların geçirilmesi süreci yeni bir oyun da yürürlüğe kondu. Kürt halkına karşı ajan provokasyonlar yoğun olarak kullanılmaya başlandı. Kürt yerel güysileri güydiren kişiler-bunlar da Kürçe bifenlerden seçiliyor-köylerde kapalı kalıyor ve çevrelerinin peşmerge olduklarını, daha önce de buraya gelen arkadaşlarının verdiği bilgiler üzerine onlara basyorduklarını anlatıyor, yiveceğe ve kalcak yere ihtiyacı olduğunu söylüyorlar. Arkadaşlarına yapıldığı gibi kendilerine de yardım edilmemesi istiyorlar. MIT'in eliyile yürürlüğe konan bu alçakça provokasyonlarla Kürt halkının konukseverliği sömürülüyor. Kürt köylüğü, karpasınalanan ve "açım" diyen nasil eli boş gen gönderin? "Kalcak yerim aç" diyen nasil orta yede bırakın? Ancak köylülerin yivecek vermeyi kabul etmesi veya köylülerine daha önce başkalarının da gelip yivecek istediklerinden söz etmelerinde durumdanda tutuklanırlar görüldü. Her tutuklanırlar işkencelerden geçiriliyor. Bu alçakça oyuna Kürt halkının yijınsal olarak tutuklanmaları ve tutuklanırlarında da uzun süre cezaevinde tutulmalarına yasal gerekçe yaratılmış oluyor.

Diyarbakır'da sorgulamaların, işkencelerin yapıldığı yerlerden biri de Devegeğidi Kışlası'ydı. Bu kışladaki işkenceler daha 12 Eylül'ün öncesinden başlamıştı. Bu Devegeğidi Kışlası'nın hemen yanından küçük bir gay akar. Bu gayın balıklan eskiden ben çevrede sevilirdi. Daha sonraları bu gayın üzerinde sulama amalı Devegeğidi Barajı kuruldu. Ondan sonra da bu barajda biriken sularda ağırla balık tutulmaya başlandı. Ancak 12 Eylül'den sonra buraya balık tutmaya gidenlerin sayısında büyük düşüş oldu. Çünkü anlatılanlar korkutucu. Balıklar kırılıyorlardı. Bir çok keşanece insanlara ait kök ve balıklardan balık ağlarına takıldığı söyleniyordu. Bu tür söylentiler öylesine yayıldı ki, artık balığa

TÜRKİYE POSTASI: Fransa'da yükselmekte olan yabancı düşmanlığı kampanyası konusunda ne düşünüyorsunuz?

L. ODRU: Bu kampanya ve onu

kinin durdurulması için girişimde bulunmak üzere gittik. **TÜRKİYE POSTASI: Okuyucularımız adına çok teşekkür ederiz.**

Fırat DİLGES

Kızıltepe-Denk bölgesinde de baskılar çok yoğun biçimde sürüyor. Denk'in 3 kilometre yakınındaki Tilbisim (Tebebağ) köyünde bulunan "Keşif tabura" yöredeki Kürt köylülerinin, emekçilerinin ve yurtseverlerinin mezbanesi durumuna getirildi. Bu taburda köylüler, yıldırmak için, onların muhbirlik yapmalarını sağlamak vs. için akıl almaz baskılar uyguluyor. Bir süre önce Denk, Mazıdağ ve Kızıltepe'ye bağlı tüm köylerin muhtarlarıyla bu taburda bir toplantı yapıldı. Muhtarlar bir kez daha "köylülerne gelen yasa çevrede görülün yabancıları hemenceceki karakollara bildirilmesi konusunda vazifeli oldukları" sözleriyle karşılaştılar. Muhtarlara "Aksi tak-

dirde gereken yasal işlemlerin yapılacağı" tehdidi de savruldu. En son olarak Kızıltepe'nin Ziyaret köyü'nde bir yurtsever olarak tanıdığımız Sait Aksoy öldürüldü. Bu yurtseverin cesedi köy meydanına getirildi ve yüzbaşı tarafından bir kaç kez tekmelendi. Ve zorla meydana toplanan köylüler "niçin bu adamı ihbar etmediniz" denilerek toplu dayakla cezalandırıldı. Zaten daha önce de Sait Aksoy'a saktıyorlar diye Denk'in Mentesi mezarından Sultan Aksoy ve iç köylü götürülmüştü. Bu emekçilerin de akıbetlerine dair haber alınmadı. Ayınca Mazıdağ'da Saniyî'nin mevlam olarak çalışan Mahmut Camî de bir süre önce tutuklandı.

Pahalılık - Barışçılar - Baskı - Direniş - İşkence - Grevler - Faşist yasalar - Demokrasi mücadelesi

Darbenin 5. yılında muhalefet genişliyor

12 Eylül'ün beşinci yılında Türkiye'de çok geniş çevrelerde demokrasi istemi yükseltildi. HP'nin Ankara mitinginden sonra İstanbul-Sarayhan mitingi demokrasi güçlerinin demokrasi, genel af istemini yükselttikleri ilk yığılmalayım oldu. Hiroşima'ya saldırının 40. yılında barış istemini yükselten toplantılar yapıldı.

Yine bu yıl bazı illerde gençlik toplantılarının yapıldığı, anaların genel af, işkenceler durdurulmasını istemi ile bayırlarında bulundukları bir yıl oldu.

Ruhi Su'nun cenaze töreni yığılmal gösteriye dönüştü

20 Eylülde hayata gözlerini yuman ünlü sanatçımız Ruhi Su'nun cenaze töreni, polislin tüm engellemelerine, 150 kişinin gözaltına alınmasına karşın yığılmal gösteriye dönüştü.

Aydınlarımız diktatörlüğe boyun eğmedi

Yargılanan aydınlar mahkemedeki savunmalarıyla, diktatörlüğe ve baskıya boyun eğmediklerini gösterdiler. Bu onurlu çıkışlarıyla demokrasi güçlerine moral verdiler.

Kürt halkına karşı sindirme operasyonu

Kürt halkı üzerindeki baskılar 1985 yılında daha da yoğunlaştırılarak sürdürüldü. Güneş Harekatı, Huzur Operasyonu vb. isimlerle yönetilen sistemli saldırılar sonucu öldürülenlerin sayısı 100'ü, tutukluların sayısı ise 1000'i aştı. Askeri güçler tarafından "Eskiya yataklık edildiği" gerekçeyle evlere baskınlar yapılarak Kürtler işkenceden geçirildi. Ancak analıksız sürdürülen bu baskılara rağmen Kürt halkının direnişinin kırılmadığı hükümet tarafından bile kabul edildi. İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut "Doğuda gerilla savaşı sürdürüldüğünü" açıkladı. "Eskiya karşı devleti ve huzuru korumak amacıyla silahlı millî oluşturma" yasası çıkarıldı Kürt halkının yoğun olarak yaşadığı illerde geçerli olan bu yasanın uygulanabilmesi için devletin gizli ve açık kuruluşları harekete geçirildi. Kimi ağaların ve şeyhlerin adamları silahlandırıldı, onlara yeni olanaklar ve ayrıcalıklar sağlandı. Kürt halkına yapılan baskı ve işkenceler tüm baskı ve yasaklara rağmen gizlenmiyor. Kürtler sindirilemiyor.

DÜNYADA

Cenevre barış güçlerinin önünde yeni olanaklar

1985 dünya barış güçleri açısından umut verici gelişmelerle başladı. 7-8 Ocak günleri Cenevre'de bir araya gelen dönemin Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko ile ABD Dışişleri Bakanı Shultz, silahsızlanma görüşmelerinin yeniden başlatılmasını kararla bağladı.

Amerika silahlanma yarışını uzaya sıçratmak istiyor

Reagan yönetiminin son iki yıl-

141-142 için Cumhuriyet tarihinin en ağır cezası

Geride bıraktığımız bir yıl boyunca işkenceler bütün şiddeti ile devam ederken, cezaevleri bir imha kampı olma özelliğini korudu.

Baskı ve işkence altında alınan ifadelerle binlerce insan mahkum edildi, idam cezasına çaptırıldı. Hukuku olmayan subayların mahkeme başkanlığı yaptığı, tarafız yargılamasının yapılmadığı mahkemelerde davalar devam ediyor.

Türkiye Barış Derneği ve DISK davası beş yıldır sürüyor. Sosyalist partilere açılan davalar sonuçlandı, yöneticileri ve üyeleri ağır cezalarla çaptırıldı. Güneydoğu operasyonlarından sonra açılan davalar kısa sürede bitirilerek, idam cezası verildi.

Türkiye'de 141. maddeden bugüne kadar verilmiş en yüksek ceza Ankara TKP davası sakınlanna verildi. Çeşitli sol grup ve örgütleri karşı açılan davalar ağır ceza kararlarıyla sonuçlanırken, idam kararı kesinleşen 60'a aşkın kişi cezaevinde ölümü bekliyor.

Polis devleti

Çıkanlan son yasalarla Türkiye tam bir polis devleti haline geldi. Polis Yetki Yasası polise keyfi yetkiler tanıdı, Olağanüstü Hal Yasası ile de sivil görünümünü skiyönetiminin kaldırılması sağlandı. Köylülerden memurlara kadar tüm insanlar işlendi. İş gerecekler güvenlik soruşturmasından geçirilmeye başlandı.

Yüz milyonlarca rüşvet alan militarist paşalar

1985 yılı cunta başlanının yediği rüşvetlerin kamuoyuna açık yapıldığı yıl oldu. Even'in "deldir-mem" dediği Anayasa bile F-16 rüşvet olayı nedeniyle tartışma konusu oldu.

Bazı yayın organlarında başlayan kitaplar halinde basılan, "12 Eylül'ün perde arkası", "Dar sokakta siyaset" gibi incelemeler, tüm baskılara rağmen, cuntanın iç yüzünü, cunta ve Amerika ilişkilerini bütün açıklığı ile gözler önüne serdi. Özellikle arkadaşlarımız bu yıl 12 Mart işkenceci generallerin ve o dönemin iç yüzünü sergileyen bir yıl oldu.

Parlamentar ve sivil görünüm verme uğraşlarına rağmen, faşist diktatörlük "demokrasie geçildi" manevrasında başarılı olmadı.

İşleri Bakanlık Shultz silahsızlanma görüşmelerinin yeniden başlamasını kamara bağladılar. 12 Mart 1985 günü iki taraf arasındaki görüşmeler başladı.

Gerçi bu görüşmelerde yıl boyunca ABD'nin yapıcı öneriler getirmedeği gibi özellikle SDI konusundaki ısrarı tavı nedeniyle pratik adımlar atılmadı. Ancak, 19-20 Kasım günleri yapılan Reagan-Gorbaçov zirvesi sorunların çözümünde yönelik bir diyalogun başlatılması, uluslararası ilişkilerin yumuşamaya dönüşmesi yönünde baş görüşlerinin olanağını artırdı.

Reagan yönetiminin son iki yıldır müttefikleri arasında yoğun propagandasına giriştiği "Yıldızlar Savaşı Projesi" 1985 yılı içinde gündemdeki en temel konulardan biri oldu. ABD yönetimi SDI projesinde müttefiklerinden umduğu ve beklediği desteği bulamadı. Ancak Norveç, Hollanda, Danimarka, Kanada, Yunanistan, Avustralya ve Fransa'nın karşı çıkışları bu projeye Federal Almanya ve İngiltere'nin katılmak üzere anlaşmalar imzalanacakları, Türkiye'nin de katılma hazırlığı içinde olduğu iyice ortaya çıktı. Silahlanma yarışını uzağa da sıracak bu projenin engellenmesi büyük önem taşıyor.

Sovyetler atom denemelerini tek tarafı durdurdu

Geçtiğimiz yıl Sovyetler Birliği Doğu Avrupa'ya orta menzilli atom füzeleri yerleştirilmemesi karar aldı, nükleer denemeler tek tarafı durdurdu ve silahsızlanma konusunda bir dizi öneride bulundu. Güney Pasifik forumunda yer alan ülkeler Güney Pasifik bölgesini atom silahlandırma tehdidiyle bölge ilan ettiler. ABD'de 15'i Nobel Ödülü sahibi 170 bilim adamı ABD'nin SDI projesinden vazgeçmesini istedikleri ve kendilerinin bu projeye görev almayacaklarını açıkladılar.

Sovyet halkı 2000 yılına hazırlanıyor

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Programının yeni biçimiyle ilgili tasarı, SBKP tüzüğü, ve ekonomik toplumsal gelişmenin temel doğrultusuna ilişkin tasarıların Sovyet kamuoyundaki tartışmaları sürüyor. Tasarın 1986 şubat ayında yapılacak SBKP 27. Kongresinde kesinleştirilecek. İnsanlığın mutluluğunu, barışın korunmasını temel alan üç belge yalnız Sovyet halkı için değil, tüm dünya halkları için önem taşıyor.

Faşizme karşı zafer

1985 insanlık tarihinin en önemli olaylarından ikisinin 40. yıldönümü idi: Bunlardan ilki 8 Mayıs 1945 Hitler faşizmine karşı zaferin noktalanması, ikincisi ise 6 ve 9 Ağustos 1945 ABD'nin Hiroşima ve Nagazaki'ye ilk atom bombasını atarak nükleer savaş kararını başlatması idi.

DDR'in yaptığı öneri ile 8 ve 9 Mayıs günleri Birleşmiş Milletler tarafından "zafer günü" olarak ilan edildi. Tüm kıtalardaki antifaşist, de-

monokrat, başşevherler 8 Mayıs'ı zafer günü olarak baş cephesini gülerdirmek amacıyla kutlarken, Federal Almanya'da neonaziler bu günün yası tutulması gereken teslimiyet günü olduğunu ileri sürdüler, ABD Devlet Başkanı Reagan'ın SS'lerin mezarlarını ziyaret etmesi bütün dünyada ve Amerika'da geniş tepkilere yol açtı.

Uluslararası Gençlik Yılı'nda 12. Dünya Gençlik Festivali

1985 Uluslararası Gençlik Yılı'nda Moskova'da 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali yapıldı. Festivale 157 ülkeden aralarında Türkiye'li de bulunan 20 bin delege katıldı.

İşçi düşmanı yasalara rağmen grevler başladı

Grevsiz, toplu sözleşmesiz bir iş yaşamına mahkum edilen işçiler, tazminatlı işten atıldılar. Aylardır ücretlerini alamayan işçiler var. Grev yapılmaksızın mevcut yasalara göre imkansız. Tüm bu baskı ve zorbalığa karşı çeşitli işyerlerinde grevler yapılmaya başlandı. Gemi işkolunda, deri fabrikalarında yapılan grevleri 17 Eylül günü başlayan Birleşik Alman ilaç fabrikası işçilerinin grevi izledi.

53 gün süren bu grevle işçi sınıfı savaşarak haklarını geri aldı. Birleşik Alman grevi diktatörlüğün saldırılarına direnecek güçlerin varlığını kanıtladı. Bu grev bir adım oldu.

Özal hükümetinin sendikal harekete karşı düşmanca politikasını protesto etmek için ocak ayı içinde bir açık hava mitingi ve sessiz yürüyüşler yapılacak.

Geri dönüş- Dayanışma- Yabancı düşmanlığı -Dostluk- Bedel- Eşit haklar için mücadele...

Artan yabancı düşmanlığın karşı yalnız değiliz

Geride bıraktığımız yıl, başlarını Kühnen, Le Pen, Eric Weber gibi azı neonazilerin çektiği ırkçıları, yabancı düşmanlarının saldırılarını yoğunlaştı. Neonaziler özellikle gelecek perspektifi olmayan gençleri kötü amaçlar için kullanarak, başta Türkiye'iler olmak üzere, yabancıların üzerine sürdüler. 40 kişinin ölümü ve yüzlerce insanın yaralanmasıyla sonuçlanan Heysel Stadyumu katliamını yaratılar da neonazilerdi. Faşist teröristler sadece yabancılara karşı değil tüm barış güçlerine, ilericilere, demokratlara amansızca saldırıyorlar. Ancak yabancı düşmanlığına karşı mücadelede yalnız değiliz. Örneğin Fransa'da başlayan S.O.S. Racisme hareketi "Arkadaşıma satışma" belgisi altında sürdürülen eylem geniş kesimlerin desteğini aldı. Yabancı düşmanlığına karşı bir başka olay da Wallraff'ın "En Altakiler" kitabının bir ay içinde 1 milyon satarak her türlü rekoru kırmış oldu.

Göçmen kadınlar konferansı

6-8 haziran tarihleri arasında Türkiye'li göçmen kadınlar ilk kez Hollanda'nın Amsterdam kentinde uluslararası bir konferans düzenledi.

1985'in "Kadın Onyılı"nın son yılı olması nedeniyle Kenya'nın başkenti Nairobi'de hükümetler ve hükümetler dışı örgütler tarafından düzenlenen uluslararası iki toplantıya Türkiye'li kadınlar da katıldı.

1985

Güney Afrika'da ırkçıların saltanatı tehlikede

1985, ırk ayrımının en sert biçimde uygulandığı Güney Afrika'da rejime karşı muhalefetin yoğunlaştığı, güçlendiği, yaygınlaştığı, çok daha çeşitli kesimlerin içine aldığı yıl oldu. Güçlenen direniş, protesto gösterileri, grevleri kontrol altına alması gitgide zorlaşan Botha rejimi sıkıyönetim ilan ederek baskı ve terörü olağanüstü boyutlara vardırdı. Göstericilerin sokaklarda kurşunlanması, işkence altında öldürülmesi, hatta çocukların rejimin tehlikeli düşmanları ilan edilip tuaklanması günlük yaşamın bir parçası haline geldi. Ancak siyah çoğunluk böyle yaşamak istemiyor ve ırkçı rejim gerek ülke içinde, gerekse dünyada gitgide yalıtılıyor.

1986 da Güney Afrika'da siyah çoğunluğu acılı, zor, kavgalı dolu ama zafere müjdeleyen günler bekliyor.

TKP'nin 65. yılı kutlandı

Türkiye Komünist Partisi'nin 65. kuruluş yıldönümü Duisburg'da 4 bin kişinin katıldığı büyük bir toplantı ile kutlandı. TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu toplantıda ilk kez yığınların önüne çıkarak konuştu. Federal Almanya ve Batı Berlin'de çeşitli toplantılara katıldı, işçilerle görüştü.

65 yıllık tarihinin 63 yılı yasak altında geçen TKP'nin kuruluş yıldönümü Türkiye'nin yansırı diğer ülkelerde de kutlandı.

Sendikalar mücadelesinde işçilerimiz en önde

Latin Amerika'da demokratik kazanımlar Sıra Şili'de mi ?

1985 Latin Amerika ülkelerinde demokrasi hareketinin yükseldiği bir yıl oldu. **Uruguay** ve **Brezilya**'da demokratik kazanımlar elde edildi. **Arjantin**'de 9 bin kişinin ölümüne 30 bin kişinin kayına neden olan cuntacı generaller müebbet ve çeşitli sayıda hapis cezasına çarptırıldı. ABD'nin ekonomik ambargosuna rağmen **Nikaragua**'da halk elde silah devrimi savundu, güçlendirdi. **Şili**'de yıl boyunca süren yığınsal protesto gösterileriyle faşist Pinochet rejimi çatırdamaya başladı.

Bolivya'da diktatör Banzer'in yeniden seçilimi kazanmasına rağmen, tüm ülke çapında düzenlenen genel grev başıyla gerçekleşti.

Castro: Dış borçlar iptal edilmeli

Latin Amerika ülkeleri, ekonomilerin ağır yükü IMF borçlarını açlık ve sefaletle ödemek istemediklerini açıkladılar. Castro ABD'nin silahlanma harcamalarından yüzde 10'luk bir kısımıyla borçları üstlenebileceğini belirtti.

1986'da Güney Afrika'da siyah çoğunluğu açıldı. Zor, kavga dolu ama zaferi müjdeleyen günler bekliyor.

Ortadoğu'da barışı İsrail ve ABD engelliyor

Ortadoğu'da politik bunalım ve terör yıl boyunca binlerce can kaybına ve büyük maddi yıkıma yol açarak sürdü. İsrail Lübnan'da işgal altında tuttuğu topraklardan çekilmedi. Çekilmediği gibi kontrolü altındaki gruplar la iç savaş koşullarını hazırladı. Ekim ayı başında FKÖ'nün Tunus'taki kamargahını bombaladı.

Bölgede İran-Irak savaşı sürerken ABD de gerici Arap rejimleriyle ilişkiler içinde bölgede askeri gücünü artırdı. Ortadoğu'da terörün başlıca kaynağı İsrail'e desteğini sürdüren ABD, "karşı-terör" adı altında CIA kanalıyla özel terör ekiplerini oluşturdu.

Sendikal mücadelesinde işçilerimiz en önde

Türkiyeli işçiler 1985 yılında da bulundukları ülkelerde işçi sınıfı mücadelesinin içinde yer aldı. Onlarla birlikte işyerlerinde, grev alanlarında haklarını savundular.

DGB'nin 14-20 ekim tarihleri arasında düzenlediği Eylem Haftası ve sonrasında FAC'de Federal hükümetin sendikal haklara saldırısını protesto edildi. FAC savaş sonrası tarihinin en yığınsal işçi gösterilerine tanık oldu.

Geçtiğimiz yıl içinde FAC'de 35 saatlik çalışma haftası mücadelesi ilk meyvasını verdi. Metal ve baskın işkollarında 38,5 saatlik hafta uygulaması başladı. 35 saatlik hafta mücadelesi sürüyor.

Danimarka'da da işçiler 35 saatlik çalışma haftası için kararlı bir mücadele başlatarak mart ve nisan aylarında günlerce süren bir grev yaptılar.

Siegen'de Krupp çelik işletmesinin, Fransa'da Renault ve Citroen'in kapatılan fabrikalarını yerli ve yabancı işçiler birlikte savundular.

Haraca, haksızlığa karşı direniş

Yurtdışındaki işçiler bulundukları ülkelerdeki hükümetlerle Evren-Özal rejiminin işbirliğiyle daha fazla hakları ellerinden alındığından örgütlü mücadeleye başladılar. Vergi ve pasaport harçlarının düşürülmesi için FIDEF'in açtığı kampanyaya katılım her geçen gün daha da yükseliyor.

Hollanda'da 1986 yılı başında uygulanması planlanan gen. dönüş yasasına karşı HTTB'nin açtığı imza kampanyası başını ile sürdürüldü.

1986'ya girerken daha umutluyuz

Geçtiğimiz yıl Batı Avrupa'daki işçilerimiz açısından hareketli bir yıl oldu. Bir taraftan başta Federal Almanya'da olmak üzere yönetimdeki tutucu ve gerici hükümetler gen. dönüşü "teşvik" amacıyla çeşitli önlemlere sandılar, yabancılar yasalarında değişiklikler gündeme geldi ve yabancı işçilerin haklarına saldırılar yoğunlaştı. Fakat diğer taraftan da işçilerimiz bulundukları ülkelerdeki demokratik ve sendikal hareketlerde daha aktif yer aldılar, haklarına daha kararlı biçimde sahip çıktılar. Barış eylemleri, sendikal mücadeleler, pasaport harçlarına karşı çıkışlar, askerlik çağındaki gençlerimizin etkinlikleri, ailenin birliği için yürütülen çeşitli eylemler buna örnek gösterilebilir. 1985 yılı sorunlarımızın çözülmesi için ve yabancı düşmanlığına karşı verilen mücadelede önemli başarılar kazandığımız, demokratik derneklerin işçilerin sorunlarına daha somut olarak eğildiği bir yıl oldu.

Ödül, Karaman'ın kadınların gelişmesine ve kadın hareketinin güçlendirilmesine katkılar nedeniyle verildi

Harriet Freezing ödülünü HTKB Başkanı Maviye Karaman aldı

Hollanda kadın hareketinin yarı organı "OPZEI" tarafından her yıl Hollanda'da kadınların gelişmesine, kadın hareketinin güçlendirilmesine katkıda bulunan ve etkin bir görevi olan bir kadına "Harriet Freezing" ödülü verilmektedir. Harriet Freezing "OPZEI" dergisinin kurucusu ve kadın hareketine unutulmaz katkılarda bulunan bir kadın yazardır. Harriet Freezing ödülü, yazının 1977 yılında güldürülen bugüne kadar 7 kadına verildi.

1985 yılında ise jüri bu ödülün ilk kez bir Türküyle kadına, HTKB (Hollanda Türküyle Kadınlar Birliği) Başkanı Maviye Karaman'a verilmesini kararlaştırdı. 13 Aralık günü bir törenle ödülü alan Maviye Karaman'a Hollanda İleri basınıman, yansıra, radyo ve televizyon da geniş yer vererek röportajlar yaptılar.

Biz de Maviye Karaman'ı yakından tanıyabilmek ve deneyimlerini öğrenebilmek için kendisiyle kısa bir söyleşi yaptık.

Türkiye Postası: Harriet Freezing ödülünü size verile-

ceğini öğrenince neler hissettiniz?

Maviye Karaman: Tabii ki çok şardım. Yaptığım çalışmaların ödüllendirilceğini hiç düşünmemiştim. Ama doğrusu göçmen kadınlarla pek ilgisi olmayan bir kadın örgütünün bir göçmen kadın örgütü başkanını bu ödülle layık görmesi de beni çok heyecanlandırdı.

Türkiye Postası: Ödülün size verilmesi üzerine olumlu veya olumsuz, size yansıyan tepkiler oldu mu?

Maviye Karaman: Hollanda ileri basını olayla çok ilgilendi. Resmi basından ise hiç ses çıkmadı. Ayrıca çok sayıda telgraf gelmeye başladı. Örgütler, kişiler eskiden tanıdığım Hollandalılar mektuplar yazmaya başladılar. Hiç tanımadığım kadınlar yazdılar. Çeşitli kuruluşlardan kutlama mesajları ve çiçekler aldım. Aldığım iki mektup beni çok duygulandırdı. Bir Hollandalı mektubun içine bizim "Mavi Cami"nin resmini koymuş. Bu caminin iç ferahlatan mavi çinillerle bezemiş olduğunu, benim adım da ona benzediği için bu resmi seç-

tiğini yazmış. Yine bir başka Hollandalı Nazım Hikmet'in "Güzel günler göreceğiz çocuklar" adlı şiirini Türkiye yazmış ve Türkiye'den eski eylemlerden tipik bir de fotoğrafı yollamış. Tabii bütün bunlar bizi duygulandıran davranışlar.

Türkiye Postası: Bize biraz kendinizi tanıtır mısınız?

Maviye Karaman: Hollanda'ya evlilik yoluyla 12 yıl önce Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesini bitirdikten sonra geldim. 36 yaşındayım.

Hollanda'ya geldiğimde çok yalnızlık hissettim. Dil bilmiyordum. Birçok sorunumuz vardı. Yavaş yavaş çevreyi araştırmaya başladım. Birçok insanla tanıştım. Ve anladım ki benim gibi birçok insanın da başvuruacağı, gidileceği bir yer yoktu. Kişisel cabalar sonucu vermiyordum. Bu arada sorunları olan kadınlara da tanıştım. 1974'te bir grup oluşturmıştık bile. Kısa sürede kadınların sorunlarıyla uğraşacak bir örgüt kurabileceğimize karar verdik. Ve Amsterdam'da örgütümüzü, yığışlaştık. İlk çalışmalarımıza okuma-yazma kursları, Hollandaca kursu ve sohbet top-

lantlarıyla başladık. Bu çalışmalar Hollanda'da (Hollandalılar da dahil) ilk kez bir atılmış oldu.

Türkiye Postası: Kısa sürede örgütlenip yığışlaşmanızın başansını nerede görüyorsunuz?

Maviye Karaman: Hollanda'da göçmen kadınların ilk özgün örgütlenme örneğiydik. Diğer bölgelere de örnek olduk. Basın bizimle çok ilgilendi. Ve yine Hollanda'da ilk kez iki dilde bir dergi çıkarmaya başladık. Bu dergi yoluyla sorunlarımız konusunda Hollandalılar da bilgilendiriyorduk. Dergi aracılığıyla çok sayıda kadına da ilişki kurduk. Ve onlarla birlikte çalışabiliydik. Bu çalışmalar sendikalar da katıldı. İlk olarak kadınlara "bağımsız oturum alma hakkı" üzerinde çalıştık. 5 yıl oturma zorunluluğunu önce 2 yıl sonra da 1 yıl indirdik. Ayrıca fabrikalardaki haksızlıklara da sergiledik. Tavuk ve patates fabrikasındaki kadınlar 76 ve 77'de iki kez greve çıktılar. Bu bizim için kadınlara da sıcak ilişkiler kurabilmemize neden oldu. Tabii ilişkilerimizdeki başanımızı Hollanda'nın küçük bir

yer ve insanlara ulaşmanın kolay olmasında da aramak gerek.

Türkiye Postası: Çalışmalarınız karşısında baskılar da oldu mu?

Maviye Karaman: Ben HTKB'nin 10 yıldır başkanlığını yapıyorum. Önümüzde çok engeller çıktı. Baskılar yapıldı. Tehdit edildi. Ama çalışmalarımızı sürdürdük. Tüm anti-propaganda rağmen kadınlar derneğimize geldiler. Özellikle koalisyen döneminde Türk faşistler saldırdı. Camlarımız kırıldı. 1980'den sonra çalışmalarımız daha da güldü. Ekonomik kriz kadınları etkiledi. Eskiden derneğe gelmeyenler bile gelir oldular. Biz çalışmalarımıza buradaki Hollanda kadın hareketine de katkıda bulunuyor ve örnek oluyoruz. Çünkü onların henüz bir merkezi olmadığından derneğimizi çok. Bu tartışmayı başlattık şimdi onlar arasında...

Türkiye Postası: Sorularımıza yanıtladığınız için biz de teşekkür ediyoruz. Ayrıca gazetemiz ve okuyucularımız adına biz de aldığınız ödül ve çalışmalarınızı nedeniyle kutlarsınız...

BİLİM/TEKNİK

Ateşten bir top

Yanardağlara, dünyanın aslında üzeri ince bir kabukla örtülü ateşten bir top olduğunu hatırlatan canlı şahitler olarak bakabiliriz. Dünyamızın yarı çapı ortalama 6370 km kadardır. (Dünya tam bir küre değil de kutuplardan hafif basık olduğundan çapı da her yerde aynı değil.) Demek ki 6370 km derinliğinde bir kuyu kazsak dünyanın merkezine varırdık. Fakat böyle bir kuyuyu açmaya giriştiğimizde daha ilk birkaç yüz kilometreden sonra erimiş halde maden ve kayalardan oluşan bir ateşle karşılaşırız. Derinliğine göre ilkin bir macun kıvamında, daha derine inince ise daha akışkan olan bu ateş dünyanın asıl madnesini oluşturuyor.

Yer bilimciler dörtüncü km derinlikte sıcaklığın 1500°, bin kilometre derinlikte 3000°, ve nihayet beş bin km derinlikte de 4300° sıcaklığa ulaştığını tahmin ediyorlar. Karşılaştığımız ilk ekeylem: Astrofizik bilgilerini güneşin yüzeyindeki sıcaklığın 5500°, merkezinde ise 13 milyon santigrat olduğunu hesaplamışlar. Demek ki dünyanın merkezinde

rak Japonya üzerinde Endonezya'ya uzanan çizgi ile Alaska'nın güneyinden başlayarak Amerika'nın Batı sahilleri boyunca Güney Kutub'u na kadar uzanan çizgi üzerinde yer alıyor. Ayrıca Fransa'nın güneyinden başlayarak İtalya ve Sicilya üzerinden Anadolu'ya ve oradan da Kafkaslara uzanan bir çizgi var. Bir diğer çizgi de Afrika'nın doğusundan Kuzey, Filistin üzerinden Anadolu'ya uzanıyor. İşte bu çizgiler yer kabuğunun kırıklarını gösteriyor. Bu kırıklarla yakından ilgili diğer bir doğa olayı da zeltedir. Çünkü bu saydığımız bölgelerin aynı zamanda sık sık zeltelenen bölgeler olduğunu da biliyoruz.

Yerkürenin derinliklerindeki çimiy madenleri magma deniyor. Bu erimiş madenler üzerlerindeki yüzlerce kilometre kalınlığındaki kayalardan sürtünme ile sürekli yüksek basınç altındadır. Bu basınç yüzünden yer kabuğundaki kırık ve çatlaklardan yukarı yükselenler yavaş yavaş yukarıya doğru çıkıyor da bir yanardağ patlaması şeklinde ortaya çıkıyor. Üstün yanardağ uzmanlarından Je-

GÜLDÜŞÜN

Diyalog-Cengiz Gider-Mainaz

Nişancılık öldü mü?

Küçük ilanlar

Hazırlayan: Semih Can

DEVREN SATILIK:

Yeraltı ve yerüstü zenginlikleri, deniz ürünleri, geniş top-
rakları ve stratejik önemi olan
Türkiye devren satılıyor.

Evren-Özalp Kardeşler
Ankara

DUYURU:

Biz isim değişikliği,
Başbuğ Türkiye
Ankara

ALTERNATİF ARANIYOR:

Hiç düşündünüz mü? Belki
bu şanslı kişi sizsiniz. Yapı-
mam diye üzülmeyin... Bir de-
fa olsun deneyin...

MGVY
Türkiye

ELEMAN ALINACAKTIR:

Eleman alınacaktır.

Öngören Tiyatrosu Yılmaz Onay'ın "Arafta Kalanlar" adlı oyununu Amsterdam'da başarıyla sergiliyor

"Arafta Kalanlar"ın öyküsü

Arafta Kalanlar oyununu sahneye koymak için bir süredir Öngören Tiyatrosu'nun davetlisi olarak Hollanda'da bulunan Yılmaz Onay'la sanat anlayışı ve "Arafta Kalanlar" üzerine kısa bir söyleşi yaptık.

"Ulusal olmaksızın evrensel olunamayacağı ilkesi, doğru bir tahlile kavuşturulmalı"

Arafta Kalanlar'ı yazarken ve sahneye koyarken çıkış noktanız neydi? Hangi değişiklikler bile bir ürün ortaya koydunuz?

— Öngören Tiyatrosu'ndaki bu oyun gelişmesi yazma aşamasından şimdi sahnenin içine kadar hem benim için yeni bir ortamın deneyimi kazanmak oldu, hem de umuyordum ki, Öngören Tiyatrosu'nun bugüne dek gelmeyi başardığı çok önemli noktada profesyonelliğe bir adım daha atmayı sağlayıcı olabilir. Profesyonellik üzerinde bunun için durumum: göçmen insanların bulunduğu ülkelerde ve toplumlarında sanat yapmayı, sanatımızın dünya sanatıyla daha sıkı ve daha doğrudan ilişkisi geçmesinin bir olanak alanı biçiminde değerlendiriyor. Öngören Tiyatrosu da böyle değerlendiriyor. Dolayısıyla gerek işbirliği içinde ortak ürünlerin ortaya getirilmesi, gerekse yalnızca bizim yapacağımız sanat olarak, bulunulan ülkedeki sanatla aynı düzeyde çabalarla girmeyi gerektiriyor. Ben

Öngören Tiyatrosu oyuncularının oyunun provasından sonra hepberlikte.

ülkemizin sanatının ve sanatsal kaynağının bu düzeyi taşıdığı inancındayım. Tabi bununla ilercisi sanatımızı kastettiğim açık. Hollanda'da da dünya sanatı açısından bu düzeyde karşılıklı ilişkilerin hem ülkemiz sanatı için hem de dünya sanatı için orijinal sayılabilecek boyutları var, onun güçlükleri var, mutluluklar var. Öylesine ki en büyük acılar bile (örneğin refah toplumlarında) erişilmesi çok zor olabilecek mutluluklar ve çok ayrı nitelikte güzellikler söz konusu.

Giriştığımız oyun da bu yönde bir deney oluyor. Tabi kendi çapında. Ama en ufak bir katkının bile hiç bir katkı getirmekten daha iyi olacağını düşünüyorum. Örneğin salt bir acıdırma ya da salt yerelliğe sığınma fayda yerine zarar bile getirir.

Acıdırma derken neyi kastediyorsunuz?

— Yoksulluk, ezidirme, acıdırma gibi şeylere sığınma, yalnız bunların gösterimini yapmak

Bunlar kendi içinde en güzel biçimde de yapılsa herseyden önce gerçekliğe aykırı düşer sanıyorum. Çünkü yoksulluk, ezidime var da olsa bunlar gerçeklikle dolu toplumsal yaşamın boyutlarından biri. Ama bütünü değil. Bunu bütünleyen mücadele boyutu var, onun güçlükleri var, mutluluklar var. Öylesine ki en büyük acılar bile (örneğin refah toplumlarında) erişilmesi çok zor olabilecek mutluluklar ve çok ayrı nitelikte güzellikler söz konusu.

Ulusal özgüllüğü de bu bütünlük içinde bulup koymak evrenselleşmenin yolu gibi görünüyor bana. Yoksa salt evrensellik adına toplumsal yaşamdan kopuk evrensellik yükünmeleri kaçınılmaz biçimde emperyalizmden türeyen kozmopolitizmlere kaydığı gibi dünya sanatının değerlerini hiç gözlemeyen yerelcilik de sonuçta sanatsal değer olma

niteliğini yitirebilirler. Yani bizim pratiğimizde de ulusal olmaksızın evrensel olunamayacağı ilkesi doğru bir tahlile kavuşturulmalı. Ve toplumsal yaşamımızdaki işte bunu söylerken hem ülkemizdeki hem de göçmen insanların yaşamını birlerinden farklı yanlarıyla birlikte söz konusu ediyorum- gerçeklikleri mirasımızdan da kaynaklan-

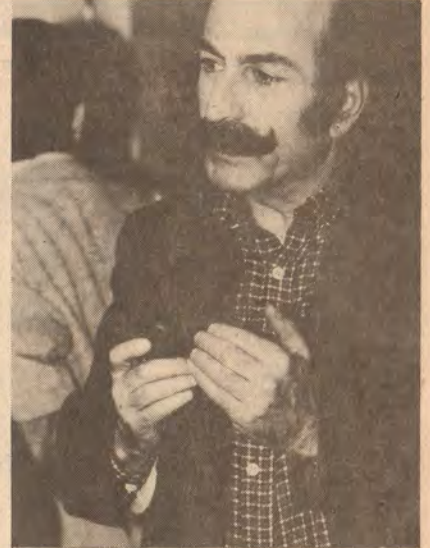
rak günümüze ve geleceğe yönelik işlerken bunun tüm dünyadaki toplumsal yaşam açısından da temsil edici yanlarıyla işlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bu çizdiğiniz bakış açısı doğrultusunda Arafta Kalanlar'ı nasıl işlediniz?

— Arafta Kalanlar oyununda da soruna bu genişlikte yaklaşmak istedim. Ayrıca gerçekliğin bir ümü kopuşu da yalnız metinde ve sanat eserinin kendisinde değil onu izleyecek olan kesimlerde de gerçekçi olmayı gerektirdiği için çalışmamıza oyunun konusu gereği (Cennet dili ve dünya dili) mecazı içinde ve karmasık topluluk (Hollandalı ve Türk oyuncuların meydana gelen) durumu katıldı. Bütün bu boyutların birarada ne kadar başarılı olduğu oyun çıkınca belli olacak. Ama baştan özlediğimiz kadar olmasa da bütün sanatçılarımızın bu yolda zaten daha iyi ürünler vereceğine güvenerek başta belirtmeye çalıştığım perspektifi gözden kaçırmamak gerek. Bu hedefin zorluğu var diye pek geliştirici olmayacak kolay başarıların baştan yana da tatmin edici olmaz sanıyorum. En azından sonrasına bir katkı sağlamış olmamız umuduydu...

"Arafta Kalanlar" oyunundan bir sahne.

Arafta Kalanlar oyununun yazarı ve yönetmeni Yılmaz Onay 1955'den bu yana önceleri oyuncu sonra rejisör ve yazar olarak tiyatroyu hem uygulama hem de kuram alanında, amatör tiyatro, işçi tiyatrosu ve profesyonel tiyatro kuruluşlarında çalışmalar yaptı. Sahneye koyduğu oyunlar arasında; 1962'de kendi uyarlaması olan ve ülkenin ilk antilimilitarist oyunu sayılan "Savaş Oyunu"; "Uzun Dere" (Yasar Kemal'in Yer Demir Gök Bakır romanından uyarlama, 1966); Brecht'in "Üçüncü Reich'in Korku ve Sefaleti" (72-73); Nazım Hikmet'in "Yusuf ile Menafis" (75); "Grev"; Cimento (Gladkov'un romanından uyarlama); "İki Dünya" (Kroetz'in Stenaltaler oyunundan kendi çevirisi uyarladığı) ve Fallada'nın romanından sahneye uyarladığı "Küçük Adam Ne Oldu Sana" (82-83) gibi oyunlar bulunuyor. Ayrıca Yılmaz Onay'ın kendi yazdığı veya çevirisini yaptığı bir çok tiyatro oyunu da kitap olarak yayımlandı.

Hünerli eller ve emek

Cennetten kovulan, ne cennetten ne de cehennemde yer bulamayanların yani "Arafta Kalanlar"ın öyküsünü anlatıyor Yılmaz Onay.

lerin heyecan ve coşkusu katıldığında, ortaya çıkan ürün geleceğe yönelik umutlarımızı da yansıtır.

Berlin UYAR

Öngören Tiyatrosu kadrosunda Hollandalılar da var. Birlikte çalışan bu gençler iki toplumun birbirini anlamasına, tanınmasına ve yakınlaşmasına katkıda bulunuyorlar. Arafata Kalanlar oyununda iki dilde hazırlanmış, her iki dili de bilmeyenlerce bile zevkle seyredilebiliyor.

Bir hikayemiz var

Irmak türküsü

Ren imiği zeytin yeşillerine bürünmüş, kocaman bir asfalt ülü gibi uzayıp gidiyordu. Vis Baden'de bindiğimiz gemi bizim Boğaziçinde dolaşan emektar teknelerinin bir başka türüydü. Belki bizimkilerden daha basık, daha uzun, daha eski ama daha temiz, daha rahat.

Irmak da zaman zaman insanı Boğaziçi hatırlatıyor. Tabiat ana imiğin kıyılarındaki; bizdeki kadar cömert davranmamış. Ama insan eli her adım başında taş toprağı okşamış, yumaşık yikamış. Bu kıyılarda kendi haline bırakılmış bir tek ağaç bulunabileceğini insanın aklı yatmaz.

Bizim gemilerin gidişi ile ırmak üstünde iki üç saat ilerledik. Her bizim boğaziçi köyleri gibi birisi tükenmeden bir başka beldeinden başladığını gördük. Kuleleri sivri sivri, kurşunkalem gibi yontulmuş satarlar yanında yeni yapılar da vardı. Yeni oldukları yapıların biçiminden çok renklerinden anlaşıyordu. Bu kıyılarda eski ile yeni arasındaki uçurum yoku. Yapıların yanından geçen köy Dürer'in Holbain'in tablolarında desenlerinden çok gibiydi. Yeni yapılar eskilerin yanbanışında kuruluken sözlerini seslerini değilse bile bir hallerini eskiye yuvarmışlar. En ufağından tutun da en kocamannın kadar hiçbir yapı ayağı çıkmış kadar.

Ben yeppeynim, eski ile bütün ilgimi

kesmişim! diye bağırmıyordum.

Vapurumuz sessiz sedasız ilerlerken birden yolcuların çoğu ayaklandılar. Vapurun her iki kıyısı görebilecek güvertesine çıktığımız zaman yüze yakın yolcunun büyük bir ilgi ile bir noktaya baktıklarını gördük. Kiyafetlerinden yerli oldukları anlaşılan kalabalığın ağzında bir tek söz dolaşıyordu:

- Lorelay!

Bir anne beş altı yaşındaki çocuğuna parmağı ile yüz metre kadar ileride bir kalabalığı gösteriyor, söyledikleri arasında yabancı bulmadığım bir tek kelime var:

- Lorelay!

Bunun Hayne'nin bir şiiri, bir deniz kıızı masalı olduğunu hayal meyal hatırlıyorum.

Derken iki saatten beri en ufak bir patırdı çıkmadan ilerleyen itfaiye teknemin başında yüze çıkışlı bir türkü kopuyor. Yerli yolcuların hepsi, yabancıların çoğu hep bir ağızdan çok güzel bir türküdür tutunuyorlar. Vapurun neresinde olduğunu anlayamadığım çok güzel bir hoparlör bu türkü koruya katılıyor. Yolcular müziğin payını çiğnemeden sanki birkaç defa birlikte provasını yapmışlar gibi rahat rahat söylüyorlar. Ömründe ilk defa duyduğum halde bu türkünün bir köy türküsü, bir halk melodisi olacağına kalbimi basarım diyorum. En ufak bir gayret sar-

fenetten kovulan, ne cennetten ne de cehennemde yer bulamayanları ya da "Arafata Kalanlar"ın öyküsünü seyrettikçe oyun. Hepsi de amatör olan ama nice profesyonellerle parmak ısırtacak ciddiyet ve kalitede gececi kızılar, delikanlılar... Dolu dolu geçen saatler, kâh gülüp kâh derin derin düşündüğünüz tablolar... Türkiye konuşan Hollandalılar, Flemence konuşan Türküleri oyuncuları... İki dili bilmeyenlerin bile kavrayabileceği netlikte sergilenen sorunlar... Usta bir yönetmenin elinde biçimlenmiş bir görüntü, ses, renk, müzik, dans, mask, sembol, fantazi ve gerçek sergisi... Geleneksel Türk tiyatrosunun özelliklerini uluslararası tiyatro diline bütünlüştürebilecek ustalığı...

Arafata Kalanlar! seyrederken kimi zaman Ortaçyumu/muzun, kimi zaman ünlü Meddah oyunlarımızın tadını duyuyorsunuz. Bir de bakıyorsunuz ki Hacıvat karşısında. Sonra birden "acaba epik bir oyun mu seyrediyorum?" diye düşündüğünüz oluyor. Tüm bu yazdıklarımın çorba gibi bir oyun mu bu diye düşünülebilir. Ama hayır! Emek verildiğinde, hüneleri edileceği düşünüldüğünde tüm bu öğelerin nasıl başlarıyla birleştirilebildiğini anlatmak istediğim sadece. Hele bu emeğe bir de genç yürek-

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun TEZEK adlı kitabından bir gezi notu

fetmeden Lorelay türküsünün bazı yerlerini dudaklarımızın ucunda buluyor, hayatamda duyduğum koralları en güzellerinden birisine seve seve katlıyorum.

Canımın ağzıma, gözlerime dolduğünü duyuyorum. Her zorlanmadan kendiliğinden bir oyuna, bir horona, bir çüm-büş katılmamın ölümsüz tadını duyuyorum:

- Hey Allahım, katılmak, bir bütün içinde erimek ne güzel.

Erimek belirsizce her şeyde Karışmak kulura, yıldızlara Sinmek kokusuna mor meneyenin Yanmam kadar damar nefes nefes Yaşamak tükenme tükenme Beni durdururken yanbanışındaki insanlara kaynaştırıldığı için bu türkü ömrümün sonuna kadar unutmamak isterdim.

Eğer Hayne'nin bütün şiirleri böyle türküler üstünde havalanmış olsaydı, çoktan Üsküdar'a asarlardı.

Bazan bir melli marş, bazan bir ilâhi, bir mabet havasını andırıldığı halde bu türküde bir köy türküsü rahatlığı vardı. Bu tad, bu peşni ancak toprak tencerelerinde pişmiş köy yemeklerinde bulunurdu. Pöş-nip koteranların elleri dert görmesin.

Bir kınıysındaki en eski hisarlarından birini taşılıştık. Bizim Rumeli Hisarının başka türküsü. Ortaçağ'da kalma bir kale. Vaktiyle buralardı:

Ok üstü kalestinden Hak saldın belsindan, Misali bir derebeyi, uyan kuşan bac

alırms. Hisarın bekçisi bize kalenin hikâyesini uzun uzadıya anlattı. Ama ne yalan söyleyemiyorduk hisarımızda bu kadar mülkati taşıyacak takat yoktu. Bütün bunların yerine bize bir küçük köy türküsü söyleydi daha çok makbule geçirdi.

Ren kınıysındaki köylerden birisinde yemeydik. Adı köy ama ben diyeyim Karaköy sen de Erenköy. Kren da kaymak gibi bir asfaltın üstünde. Treni de başpeucunda. Köy ama: Böyle bir dükkânlarına göz atarsanız bizim Boğaziçi vitrinlerinde bulamayacağınız nefasete her çeşit eseri. Gördüğüm eseri arasında tahta işleri, deri işleri, toprak işleri insanı müthiş sanıyor. Tahtayı okşamak, deriyi ellerinizle seyretecek, toprağı dudaklarınızda değdirmek istiyorsunuz. Bunları seyrederken bizim Akademikinin kıymetli hocalarından Emin Bann'ın hatırlıyorum. Bu arkadaş Almanya'da elid ve yazı işlerini incelediği için ikide bir sözü Almanca'daki elilişliğin üstünlüğüne getirirdi. Biz de ona durmadan çok güzel basılmış Fransız kitaplarını gösterirdik. Frankfurt'ta ve dolaylarında dolarsın insanın elinin, esyaya sağladığı sıcaklığı, sadeliği, sevimsizliği gördükçe:

- Tevekkül değil bizim ahbabın hakkı varmış!.. Diyordum.

Almanların elilerinde insanı saran yalnızız işin temizliği güzelliği değil, çeşidi ve çokluğu; orta maltı olsun; mültece benimsenmiş bir gelenek olmasın.

Frankfurt'un en iyi lokantlarından birisinde bile balık ıkrarı etiler. İki üç sene den beri bu balığı inceleseyen bir vatan-

daşımız:

- Bizim denizlerde eşi yoktur, diyordu. Bu balık yalnız Ren ırmagından çıkar. Bir çeşit alabalık ama al değil de mavi. Mavi balıklar tabakta ressamca istif edilmişlerdi. Birinin kuyruğu sağa, ötekini kuyruğu sola kıvrılmıştı. Münasib yerlerine renkli sebzeler dizilmiş, bir çeki bir düzen soramayın. Bütün bunlar hadise ama mavi balığın tadına gelince, ben bizim en sünepe purçulanı tercih ederim. Hemşehrimiz mavi balığı ballandıracamızı sanarken:

- Yok! Dedik. Müsadenizle, el işleri melli işleri, yollar, şehirler, hepşi kalımlı ama, balıklarımız dokunmat... Yahu bizim balıkların yanında bunlar sözümüz mü olur? Birden gözümüz önüne Boğaziçinden merasim adımı ile geçen cümle balıklarımız geldi. En üstte orkinosun, onların altında ise kılıçlar, torikler, kalkanlar, palamutlar, uskumurlar. Boy sırası ile birbirlerini yiyerek güzel yüzlere yollanma devam eden balıklarımız karşı içimde bir muhabbet bir kıyamet!..

- Yaşayın orkulanlar. Sizde bu balı, bu lezzet olduksa dünyanın hiçbir tarafında yüzümü kıartmazsınız değil mi?

Hemşehrimize bizim balıklar üstüne öyle bir nutuk çekmişim ki adamcağız adeta alındı. Bana kahve fincanından bir parça büyük bir taş içinde birboru sundu:

- Peki ya buna ne buyursunuz? Dedi. Kaplumbağası sevimli. Harika değil mi? Vallahi bizim sevimli kaplumbağalarımız duymasınlar ama bu çorbaya diyerek yoktu doğrusu...

Köln'de Ruhi Su'yu anma toplantısı yapıldı

21 aralık cumartesi gecesi Köln Tiyatrosu Örgütlenir Birliği, organizasyonu içiçerisi ile ünlü sanatçı Ruhi Su'ya yarış bir anma gecesi düzenledi. Köln'de Stadthalle'de düzenlenen geceye Türkiye ve Almanlar ilgisli çok fazlaydı. Çok sayı-

da kişi geceyi ayakla izlemek zorunda kaldı. Osman Okkan, ve Renan Demirkan'ın sunuculuğunu yaptığı gece ünlü yazarımız Fakir Baykurt'un konuşmasıyla başladı. Daha sonra uzun alkışlarla, sahneye Strasbourg'dan gelecek geceye katılan Prof. Server Tanilık çıktı.

Ruhi Su'nun sanatının, savaşının çeşitli yönlerini anlatıldığı ve özellikle onun neden böyle sine yığınlarla malolmuş, büyük bir sanatçı olduğunun vurgulandığı gecede tüm izleyenlerce en güzel olay, yapılan video gösterisiydi. Gecenin başından, bitişine dek program aralarında sergilenen bu video filmi Ruhi Su'nun son Avusturya konseri sırasında çekilmişti. Böylece gecede katılanlar büyük sanatçının sanat anlayışını ve türkülerini bir kez daha kendi sesinden dinlemek fırsatını buldular. Geceye katılan sanatlar kendi eserlerini yanısıra Ruhi Su'nun türkülerinden oluşan bir müzik ziyafeti sundular. Türküleriyle ve Almanlar, Sırasıyla geceye Ali Rıza, Nedim Hakan-Yarınhan grubu, Orhan Temur-Türk Halk Müziği Sa Grubu, Melike Demirağ, Taslan İncirici ve Kreuzbergli Dostlar, Fat Saka ve Tüley German katıldı.

Geceye pekçok örgüt ve kişiden mesaj geldi. Özellikle yabancı dısmancılığı gözler önüne seren kitabıyla tanınan değerli gazeteci Günter Wallraff'ın mesajı uzun alkışlarla karşılandı.

Bu özentiler hazırlanmış geceden ayrılrken kullardaki büyük sanatçının şu dizeleri yankılandı:

"Sabahın bir sahibi var, sorarlar, bir gün sorarlar."

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK ...

DEDİLER Kİ...

"12 Eylül müsebbipleri, sizlere temennim huzurlu ve sağlıklı hayatınıza devam etmeniz olacaktır. Hepsi bu kadar" MDP Antalya Milletvekili Kadri Altay

"Ortaadoğu konusunda ABD ile Türkiye arasındaki tek fark sizin Filistin Kurtuluş Örgütü'nü tanımış olmanız." Reagan'ın danışmanı, Ortaadoğu uzmanı Richard Murphy

"Özal son günlerde basına karşı tutumunu değiştirdi. Muhabirlerle mesleklerini öğretmeye çalışıyor. Oysa Gazetecilik okulları var. Bir de devlet adamları için okul açsak da, bazılarına devlet adamlığını öğretebilsek." MDP Genel Başkanı Ülkü Sayılmazoğlu

"Tekstilde dünya bizden korksun. Modacılarla sonsuz teşvik getiriyoruz." Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı Prof. Ekrem Pakdemirli

"Bir yerde 8-10 tane horoz olursa orada sabah olmaz. THY'de de tek bir horoz olamaz. Ticarete politika konstrülmek. Direksiyon bende olursa THY'yi alırım." Ünlü işadamı Sakıp Sabancı

"Maalesef yurtdışında kaçak vatan hainleri dış ülkeleri bir ölçüde kandırabilirlermiş. Aslı esası olmayan bir hususu yani işkence konusunu Meclis kürsüsüne getirmek doğru değildir. Olmayan şeyler varmış gibi söylenirse bundan

Kendin pişir kendin ye

Evren-Özal cetesinin her geçen gün kime hizmet ettiği uygulamalarıyla gözler önüne se-niliyor.

Ünlü sanayici Halit Narin 1986'nın da 1985 gibi holding-lerin altın yılı olmasını istediğini söylüyor. "Savunma sanayi kuruyoruz" aldattımcasından sonra silah tekelleri çekilecek gibi ülkeye saldırmış durumda. Altta kalanın canı çıksın hesabı yüklendiğe yükleniyorlar emekçinin üzerine. Sonra baş-lyorlar, "efendim devletin ancak bu kadarına gücü yetiyor, halkın desteğine ihtiyacı var, göklerini-zi, mavi semalarımızı düşman-dan koruyalım" diyorlar. Haydi bakalım "kendi uçağını kendin yap" Pasok elleri çabı paralar

Ordu'da hastaneye düşen va-tandaş sağlık görevlisi yoklu-ğundan, varolanların da ilgisiz-liğinden kendi hastasını sedye-ye koyup kendisi taşıyor. Doğu'da ise bırakan sedeyi, doktor, hemşire bulmak, ambulans ça-ğırarak hayal ürünü. Uludere'

nin dağ köylerinde oturan Seyit Faik Türlün'ün, atılmışlar kızgın istüne Seyit'i dağlardan aşarak götürüyorlar Uludere'deki sağ-lık ocağına. İşte doğunun am-bulanı bu kızak. Kendi hasta-sını taşımak yine halka düşü-yor.

Bunlar hangi soydan türeme dersiniz ?

Şu günlerde Tercüman gazetesinde 12 Mart'ın işkenceci generallerinden Faik Türlün'ün Kore'den 12 Mart'a adı altında bir yazı dizisi yayınlanıyor. Bu işkenceciyle ünlü general aynı zamanda NATO'ya gire-bilmek için Mehmetçiğin Kore'de kırıldığı Kore Harbi'ne katılmış bir asker. Dizi dizi in-ciler sıralıyor yazı dizisinde.

Biz görevden alınan Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Vehbi Dinçerler sayesinde ilkel bir şekilde tartışılan Darwin'in Evrim Teorisi'ne ilişkin söyle-dikleriyle yetineceğiz sadece. Faik Türlün'e göre, "Mehmetçik Kore'de insanı maymuna irca eden bir maddeci görüşe karşı çarpıştığını tarihin getirdiği ifşa-nı ile fark ediyor ve bu sebeple büyük bir moralle herkese örnek oluyordu" diyor. Faik Türlün böylece Mehmetçiğin ortaçağ-dan kalma anlayış için kırıldığını da kendi ağzından söyle-miş oluyor. Ancak işin çok da-ha ilginç olan yanı ise şöyle: Vehbi Dinçerler döneminde ABD'nin "Yaratılış Araştırma Enstitüsü" tarafından yayınla-nan "Yaratılış Modeli" isimli kit-ap Türkiye çevrilerek 50 bin adet yayımlanmış. Bu teorinin iddiaları NASA'nın yani Ame-rikan Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi'nin araştırmaları ile ka-nıtlanıyor. Bilindiği gibi ABD'nin Yıldızlar Savaşı projesini yürüten kuruluş da aynı za-manda NASA. Ne tesadüf de-

ğil mi? Faik Türlün çıkıyor, iş-kenceci general yıllarca önce bi-lim dünyasında tartışılıp, kanıt-lanmış evrim teorisi üzerine ke-lam ediyor, ABD emperyaliz-minin gerici bir enstitüsünün yayını Türkiye'ye çevrilip, okul-larda dağıtılıyor. Üstelik bu

Enstitü'de Yıldızlar Savaşı projesinin en önemli yürüt-cüsü kuruluşu sıkı fıkı. Sözü-m ona bilimsel araştırmaları teori-leri ile aynı noktaya çıkarıyorlar. Ne demeli, bunların hepsi aynı soydan türeme. İnsanlığın düş-manları...

Bu resme iyi bakın

BAŞEL'DEN BİR OKURUMUZ. İNcedet ibret alınacak bir gazete kupağı göndermiş bize. İNcedet'te da çekilmiş bu resim ül-kemizin insanlarının, emeği halkın içinde bulunduğu içler acısı durum gösteriyor.

Resim Diyarbakır'lı Hamza Dayı kilosunu yirmi liradan ki-

...kusunu getirmekle ilgili de bildir. Olmayan şeyler varmış gibi söylenirse bundan devletimiz zarar görür. Biz iktidarın üzerine en ince ayarınla kademeler gideriz." ANAP Ankara Milletvekili Sezai Pekulu

"Başka birsey soramıyor musunuz yahu? Cevap vermiyorum kardeşim" Bir gazetecinin Sebinkarahisar'daki işkence olayını sorması üzerine Özal'ın verdiği yanı!

"Sirkeci'de, orada burada, koridorda, odada yapılabacağı Köşk'te sorgulanırdı. Misafiri rimiz oldular, fena mı?" Faik Türlü, emekli general

"İki kişi 'bize işkence yapıldı' derse buna benim inanacak mıyız?" İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut

"Sopa değil, ecevelle döverim" Öğretmen Zehra Cinal

"Siyasi yasaklar hariç demokrasinin bütünüyle işliyor" Turgut Özal

"Dünyada işkence her toplumda olur. Türkiye'de de olur. Nitekim olduğuna inanıyoruz... Maalesef Türkiye'de de işkence oluyor." TBMM Başkan Necmettin Karaduman

"Şu an çok heyecanlıyım. Semra Özal hanımefendinin huzurunda sahneye çıkmak epeyce zor. 25 yıllık sanat hayatı boyunca böylesine heyecanlanmadım." Semra Özal'ın huzurunda şarkı söyleyen Behiye Aksoy

"Olayların peşinden gitmiyoruz. Tersine onları önüne geçiyor ve yönlendiriyoruz." Dışişleri Bakanı Vahit Halıcıoğlu

...dan koruyarak "diyorlar yavdın bildirir. Kendi uçağını kendin yap". Pamuk eller cebe, paralar silahlanmaya. Ardından eğitim seferberliği. Devlet yapamıyor halk yapсын. "Kendi okulunu kendin yap" kampanyası. Zöhrerler, törenler, süslü süslü laflar.

Şimdi çete bu, "kendin pişir kendin ye" konusunda iyice azıttı. Halktan aldığı vergileri, yok savunma fonu, yok konut fonu diye topladığı paraları atıyor cebe, savuruyor holdingle, silah tekellerine. Sonra da her işini kendin yap diyor yalandaşa.

Reagan'ların köpeği kaçtı

Reagan ailesine 1985 yılının başında katılan yeni üye bu aileye ve Beyaz Saray'a birtürlü uyum sağlayamamış. Yıl boyunca birçirlik yapması nedeniyle sorunda kulübeye kapatılan 11 haftalık köpeğin adı Lucky. Lucky kulübenin de çözümü getirmemesi sonucu Reagan'ların California'daki çiftliğine götürülmek üzere uçağa bindirilmiş. Ama ne yapmış havayacağı yıl boyunca Reagan ailesine katanmak zorunda kaldığından hafif yolu bunaltıma girmiş. Bu sefer de California'ya inen uçağın merdivenlerinde bakıcısını yere atarak kalkmış. Bakıcısı epeyce sürükleyen Lucky, sonunda bakıcısı pes ettirerek kaçmayı başarmış.

Artık Lucky'den umudunu kesen Reagan, Nancy Reagan'a yeni yıl hediyesi olarak yeni bir köpek almış.

Nancy Reagan'la birlikte gazetelerde boy boy resmi çıkan yeni cins köpeğe bu yıl içinde Beyaz Saray'dan emekli olacak bir görevlinin anısına Rex adı verilmiş. Simdi Rex'in Reagan ailesine ve Beyaz Saray'a ne kadar tahammül edeceği merakla bekleniyor.

"Kalmıyor hemen alın, size de çıkabilir"

Çok değil bir yıl önce Türkiye Postası'nın bu sayfada 1985'e girenken düzenlenen Milli Piyango çekilişi için uzayan bilet kuyruklarını görüntüleyen fotoğrafın altına şöyle yazmışız: "Özal'ın yakında elinde Milli Piyango biletileri ile Yenikapı önünde görürsek şaşmayacağız."

Evet çok değil, aradan bir yıl geçti. Gerçi Yenikapı önünde değil ama, çok daha utanmazca bir şekilde Meclis'te önünde, "Herkesi bir bilet heyecanı sardı. Milletvekillerimiz ve bakanlarımız ile ortak bilet aldık. Kalmıyor siz de alın. Size de çıkabilir," diye propaganda yaparken çekilmiş fotoğrafını yayınıyoruz bu yolda...

Bu yıl Milli Piyango'nun normal çekilişinin yanı sıra bizzat Özal'ın girişimiyle gerçekleştirilen ekstra çekilişin, namı diğer "zenginler piyongosu" ya da milyarlara piyango'nun biletilerinin tanıtımını ve pazarlamasını yaptı başbakan.

Bu adı üstünde zenginler piyongosunda büyük ikramiyeye 1 milyon kazanmak için 10 bin lirallık bilet, 500 milyonu kazanmak için 5 bin lirallık bilet almak gerekirdi. Nasıl alsın bırakın yoksulluğu, açlıkla cebelleyen halk? Bunun da kolayını buldu Özal. Efendi örnek bir davranışla önce milletvekillerini ve bakanlarla ortak bilet aldı. Ardından çıkıp cebinden 1000 lirası gazetecilerle ortaklık kurdu. Cumhuriyet kurulu kurulmuş, ne acıdır ki, ülkemiz tarihinde görülmemiş bir olay yaşandı. Meclis'te önünde bir başbakan umut tacerihli yaparak umut ortaklığı kurdu.

Artan hayat pahalılığı, zamlar, işsizlik, enflasyon karşısında ne yapacağını şaşırın ve günlerce basın tarafından 1 milyanın hayaliye yaşama bombardımanına tutulan emekçiler de umut ortaklığına kurmayla başladılar. İşyerlerinde, apartmanlarda, okullarda

insanlar 10 bin lirallık bilet almaya gücü yetmeyenler, ortaklaşa bilet almaya koyuldular. Evet her yerde umut ortaklığı. Hurra! 1 milyarlara ikramiyeye. Bilet kuyruklarında hayat felce uğradı. Kolay mı Özal efendi zenginler piyongosunda sağladığı kârla holdingle, silahlanmaya aktarıp yamalı bohçaya çevirdiği bütüdeki gedikleri kapatıcaz az buçuk. Propagandayı bizzat kendisi yürüttü. Boy boy resimleriyle boyalı basın manşetlerinde yer aldı. Milletvekilleriyle, bakanlarla röportajlar yapıldı. Milletvekillerimiz öncelikle bilet alma hakkından yoksun kalmalarını diye Meclis'teki Ziraat Bankası'ndan özel satış yapıldı. Gazetemiz baskıya girerken başında çıkan haberlere göre büyük çekilişi bizzat Özal yapacak ve Milli Piyango, çekilişin TV'den naklen yayınlanması için TRT'ye başvurdu.

Şimdi Özal'ın uzağı giden ünvanlarına bir yenisi daha eklennmiş oluyor böylece. Umut tacerihli Özal. Fakirin ekmeği umudun da tıccarlığını yapmayı kimselere bırakmadı Cumhuriyet tarihinin yüzkarası başbakan.

kemizin insanlarını, emekçi halkın içinde bulundugu içki acısı durumu görüyor.

Resim Diyarbakır'lı Hamza Dayı kilosu yirmi liradan kırnı ekme satarken çekilmiş. Kullanılmış ev eşyası giyim eşyası vb. ile insanların ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırken, şimdi artık ekmeğin bile kullanılmıyışını üstelik para sayarak alıyorlar. Ne yapın bu çaresiz insanlar? İstanbul'da 350 gr ekmeğe 60 liradan satılıyor, yani kilosu yaklaşık 175 liraya geliyor. Buna bile gücü yetmediğinden kilosu 20 liradan artık ekmeği alıyor. Fazla söz gerek yok. Basel'den okurumuz 1. Necdet'in satırlarına noktalamak yeterli: "Bu resme iyi bakın. Türkiye'yi kendine besleyebileceğün dünyanın 7 ülkesi arasında artık çıkmıştır. Ulusal olan herşeyi emperyalizme peşkes çekerek, halkımızın ekmeğini çalmıştır. Bu resim sadece açlığın değil, ulusal değerlerimizin çözülebileceğinin, ekonomik çöküntünün işbirlikçiler dışında her kesimi vurabileceğinin de resmidir."

"Vay yavrum!" "Oğlum"

Günseli Özkaya- Çok rica ederim sayın bakan ben yanlış düşünmüş oluyum, bir milletvekili hanıma "yavrum" demek bilmiyorum, inşallah yanlış işitmişimdir, inşallah. (Gürültüler)

Bakan- Bağlayalım, yanlış düşünmüsunuzdur.

Günseli Özkaya- Evet, bu yüce Meclis'i kadınlardan arındırmak mı istiyorsunuz sayın bakan?

Devlet Bakanı Mesut Yılmaz- Bunlar ne demek oluyor Sayın Özkaya?

Devlet Bakanı Ahmet Karacavli- Mümkün mü efendim?

Turgut Özal- Sayın Özkaya, lütfen efendim, böyle değil. Günseli Özkaya- Oğlum, sen ananın karından dayken ben politika yolunda saçlarını ağarttım. Anladın mı bakan oğlum...

Turgut Özal- Bakana oğlum diye hitap etti. Sayın başkan lütfen sözünü geri alsın.

Başkan- Sayın Özkaya, Sayın Özkaya, yanlış duyduğunuz bu belirtirorum o sözleri...

Turgut Özal- Sözünüzü geri alın Sayın Özkaya, böyle bir şey mümkün değil.

Günseli Özkaya- Neye alayım efendim, oğlum yerinde, naye alayım ayıp bir şey mi, benim onun kadar oğlum var. Be-

nim onun kadar kızım var, hiç de hakareti olarak kabul edilecek bir şey değil.

Bu konuşmalar 12 Aralık 1985 tarihli TBMM Genel Kurulu Başkanlık bütesi görüşmeleri sırasında meclis tutanaklarından. Tartışma öylesine uzuyor ki, bu arada oturumu yöneten Başkanvekili Özer Gürbüz de fenalık geçiriyor ve oturum bir süre tatil ediliyor.

Memlekette pahalılık her geçen gün artarken, enflasyon önlenemeyen, yolsuzluklar, rüşvetler boğaza kadar dayanmışken, memlekette yüztenler! oturmuşlar, üstelik bir bakan (İstanbul bağimsız milletvekili Günseli Özkaya'nın iddiasına göre) bir bayan milletvekili ne "Vay yavrum" diye laf atıyor. Ardından o, bakana "oğlum" dedi diye ortaklık kuruyor. Bu arada Özal eksik kalır mı? O da tartışmalara giriyor. Buraktıkları memleket meselelerini artık birbirlerine laf atarak memleketi idare ediyorlar. İşte demokrasi ve işte seçmenlerin özgür iradesiyle seçilen! pek sayın milletvekillerimiz. Ee kolay mı Evren'in demokrasisi bu. Eşi benzeri dünyada yok...